

Victor Desmet en Kortrijk

de oprichter van 'Smettens Skole'

Lees meer op pagina 4

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER - HOOFDREDACTEUR

Dirk De Meester
Edgard Tytgatlaan 7 - 8500 Kortrijk
dirk.de.meester@skynet.be

REDACTIERAAD

Nele Deblauwe, Bernard Decock,
Dirk De Meester, Filip Dheedene,
Gaby Moreels, Lode Sileghem,
Filiep Vande Wiele, Kurt Vangampelaere,
Lieven Vanhoutte

GASTMEDEWERKERS

Ivan Basyn
Marc Boone

VORMGEVING

www.GrafiekGroep.be

ABONNEREN

Lid worden van een aangesloten vereniging/VC
of €20,00 voor 6 nummers overschrijven op
rekeningnummer 000-1653566-07 van Zoek-
licht

KOPIJ

Reacties en andere bijdragen: op CD of als bijlage
in een e-mail, met zo weinig mogelijk opmaak
(* .txt- of *.rtf-formaat volstaat), en indien gewenst
een opgemaakte uitgeprinte tekst opsturen naar
de hoofdredacteur. De teksten moeten wel de
naam en het adres van de inzender vermelden.
Alle artikels vallen onder de uitsluitende verant-
woordelijkheid van de auteur. Foto's en illustraties
in afzonderlijke bestanden meesturen.

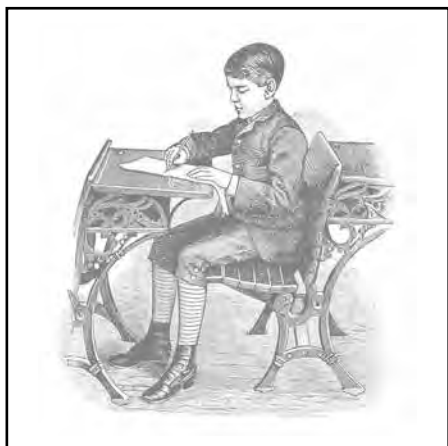
LIMIETDATUM VOOR KOPIJ

is de redactievergadering in Mozaïek
Overleiestraat 15A Kortrijk telkens op zaterdag
om 10 uur
volgende vergaderingen op: 29 maart, 31 mei,
19 juli, 27 september, 29 november 2014

Inhoud

Voorwoord	3
Victor Desmet en Kortrijk	4
VC uit de regio: Willemsfonds	7
Zoeklicht sprak met Luc Bouquet	8
De kampen van Congo	10
VC uit de regio: Mozaïek	12
Boekbespreking: Chavs: De demonisering van de Britse arbeidersklassel	15
Activiteitenkalender	16-17
Dubbelinterview Sylvain Peeters en Kurt Vanryckeghem ..	18
VC uit de regio: Poincaré	20
VC uit de regio: huisvandeMens Kortrijk	22
Naar een seculiere catechismus	23
De groote oorlog	24
VC uit de regio: Polyfinario.....	28
UPV dinsdaglezingen	30
Lentefeest Lauwe	31
Persé	31

zou dus denken dat ze iets gemeen hebben met de missionerende groep van die eerste christenen, de zogenaamde strijdende kerk. Maar je zit er naast, want die christelijke zendelingen gebruikten geen argumenten, geen rationele gedachtegang om hun overtuiging te verspreiden, Integendeel, ze maakten gebruik van wonderen, verhalen over wonderen, splinters uit het kruis van Jezus of botjes van zogenaamde martelaren en andere methodes uit de trukendoos van de propaganda. Een woord dat ze, toen ze eenmaal groot en machtig waren, zelf hebben uitgevonden: ze hadden een ministerie of congregatie om het geloof te verspreiden of te propageren: de *Congregatio propaganda fide*. Net als voor de reclamejongens die ter bevordering van de verspreiding van wasmiddelen, auto's, *smart-phones*, *light* producten en *wellness centers* in de weer zijn, waren alle middelen goed: permanente herhaling, pseudo-wetenschappelijk studies, subliminale stimulansen, getuigenissen van ernstig uitzierende heren of stralende dames. Maar niet het streven naar waarheid en naar logisch denken. Want, dat wisten ze, mensen worden vrijwel nooit door argumenten overtuigd. Irrationaliteit werkt. Argumenteren leidt niet tot verandering van mening, laat staan tot gedragsverandering

Vrijzinnigen denken dan vaak aan het lot van Gallei of van Darwin, iconische voorbeelden in

Je kan er als overtuigd vrijdenker van overtuigd zijn dat je je medemens niet hoeft te overtuigen van je gelijk. Of uitgaan van je overtuiging dat een ander zelf maar moet nadenken en dan vanzelf tot het ware licht zal komen. Met als achterliggende redenering: als ik daartoe in staat was met mijn vliegende en dansende vrije gedachten *wie nächtliche Schatten* moet een normaal begaafd ander mens dat ook maar kunnen. Dat is bijna een vroegchristelijke gedachte, ook die eerste christenen meenden dat hun loutere voorbeeldige gedrag, doordrenkt van deugdzaamheid en naastenliefde, zou volstaan om de hen omringende heidenen in dichte drommen tot inkeer te brengen. En -ik zou bijna geneigd zijn om met de agrariër van Paul van Vliet te zeggen *verdomd als 't nie waar is*- ze lijken daar na enige onderweg gesneuveld martelaren ook nog succes mee gehad te hebben ook, als je de opgang van de roomse kerk in ogenschouw neemt. Wat we daarbij echter niet uit het oog mogen verliezen is natuurlijk hun efficiënte propagandamachine, in de volksmond ook wel *missionering* genoemd. En als we afgaan op hun overlevering en hun heilige boeken, dan deden hun leiders het grootste deel van hun tijd niets anders.

Een ander deel van de vrijdenkers bekijkt de zaken anders. Zij vinden dat ze goede argumenten hebben om te denken zoals ze denken en willen dan ook aan de hand van die argumenten andere mensen letterlijk op betere gedachten brengen. Vele georganiseerde vrijzinnigen behoren tot deze groep. Je

hun kringen. Maar wat te denken over het trage doordringen van de idee dat holebi's gewone mensen zijn, ondanks feiten die dat aantonen? Of het besef van de risico's van roken, alcohol in het algemeen en achter het stuur, de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen, van de mogelijkheid van democratie en in het katholieke Vlaanderen van het bestaansrecht van vrijdenkers? Al die zaken zijn er niet in de eerste plaats gekomen op grond van rationele argumenten maar na jarenlange en vaak irrationele strijd, geweld dus, en door middel van dwingende wetten, dus door het zogenaamde geweldsmonopolie van de overheid.

Je zou je dus kunnen afvragen of debatten, ingezonden stukken in de krant, uitzendingen door derden, lessen niet-confessionele zedenleer en het loutere bestaan van dit tijdschrift wel iets anders zijn dan, welja... preken voor eigen kerk, een weliswaar aangenaam maar verder weinig zoden aan de dijk zettend tijdverdrijf van vrijdenkende meisjes en jongens onder elkaar.

Wat mij betreft, ik zal verder blijven schrijven, en naar ik vermoed mijn collega's ook. En even debatteren vind ook ik een heerlijke bezigheid. Maar de relativiteit daarvan zal er altijd bij horen.

Uiteindelijk ben ik niet zo een strijder, vrees ik.

Victor Desmet en Kortrijk

De Schoolstrijd. Voor velen onder ons is het een term die we ons nog vaag herinneren uit de geschiedenislessen. Nochtans ging het in die schoolstrijd om een essentieel basisprincipe van onze democratie: de vrijheid van het onderwijs. Pas in 1958 met het Schoolpact zal het conflict zijn definitief beslag krijgen.

Het verhaal van Victor Desmet en van de school die met zijn naam is verbonden is een “schoolvoorbeeld” van waarover de schoolstrijd ging, welke elementen meespeelden en hoe deze uiteindelijk werd beslecht.

De jonge staat België had in zijn (toentertijd zeer vooruitstrevende) grondwet heel wat liberale principes ingeschreven, onder andere de vrijheid van onderwijs. Tussen theorie en praktijk gaapte er echter een aanzienlijke kloof. Niet alleen bouwde de geestelijkheid het vrij onderwijs sterk uit, via de (overwegend katholieke) gemeentebesturen slaagde zij erin ook op gemeentelijk vlak de touwtjes in handen te houden.

De vrijheid van onderwijs zal in het jonge België vlug een belangrijk liberaal strijdpunt worden. De onderwijswet van 1842 die bepaalt dat de leerkrachten lager onderwijs benoemd moeten worden door de gemeenteraad, is een pyrrus-overwinning. De overwegend katholieke gemeenteraden blijven de richtlijnen van het Belgische episcopaat volgen.

Er kan op gemeentelijk vlak pas verandering komen als de liberalen aan de macht komen. In 1854 dient zich in Kortrijk zo'n kans aan. De liberalen Ives Herman en Benoit Danneel veroveren het stadhuis en maken er een prioriteit van om het gemeentelijk onderwijs neutraal te gaan organiseren. In 1859 wordt onder impuls van burgemeester Danneel de oude gevangenis in de Persijnstraat ingericht als gemeenteschool. Het in 1860 opgerichte Comité pour l'Encouragement de l'Instruction Laïque pour Garçons à Courtrai moest instaan voor de werking van de school en voor de neutraliteit ervan.

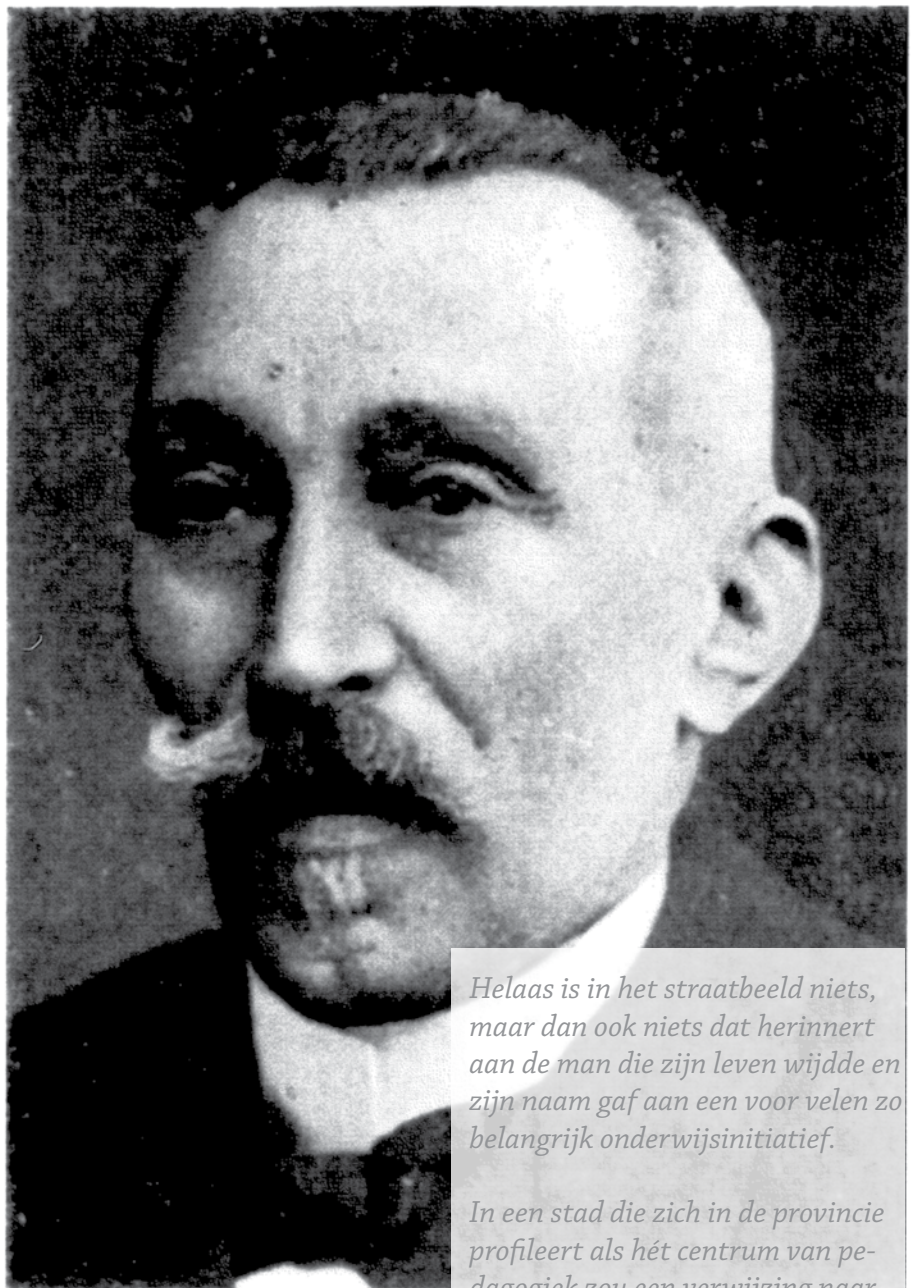
In 1864 verliezen de liberalen echter de gemeenteraadsverkiezingen en dat heeft meteen ook gevolgen voor het gemeentelijk onderwijs. De Kortrijkse liberale associatie beslist om vooral rond het onderwijsthema oppositie te voeren. Nagenoeg onmiddellijk wordt met de steun van Hendrik Conscience (op dat ogenblik arrondissementscommissaris in Kortrijk) en onder voorzitterschap van Hippolyte Van Brabander het Comité pour l'encouragement des enfants pauvres des écoles communales opgericht. Concreet willen de liberalen ervoor zorgen dat kinderen van 11-12 jaar naar school kunnen gaan en een opleiding krijgen in plaats van tegen een hongerloon en in gevaarlijke en ongezonde omstandigheden in het veld of in de steenovens te moeten werken. Er wordt geld ingezameld en de kinderen die (kos-

teloos!) naar de school kunnen komen, genieten daarenboven van gratis medische verzorging en een gratis kostuum. Vanaf 1868 worden verdienstelijke leerlingen ook beloond met een geldprijs die op een schoolspaarrekening wordt gestort.

Het succes is enorm. Steeds meer kinderen komen naar de school en al snel ontstaan er logistieke problemen. Ook vanuit het vrij onderwijs komen er heel wat leerlingen over. Vaak gaat het om kinderen die nauwelijks kunnen lezen of schrijven. Al snel ontstaat de indruk dat het vrij onderwijs bewust de leerlingen met minder potentieel naar de nieuwe school doorschuift.

De wet op het lager onderwijs uit 1879 van de liberale regering Frère-Orban laïciseert het onderwijs en verplicht iedere gemeenten om een officiële school in te richten. De katholieke oppositie geeft zich niet gewonnen en wat volgt, is een scherpe politieke confrontatie die op heel wat plaatsen zelfs tot dodelijke slachtoffers leidt. De val van de liberale regering in 1884 keert de rollen om, met in veel gevallen een afrekening als gevolg: liberale onderwijzers worden ontslagen of overgeplaatst en op sommige plaatsen (zoals in Kortrijk) worden bepaalde afdelingen van het gemeentelijk onderwijs gewoon afgeschaft.

Een groep liberale vrijzinnigen onder voorzitterschap van Ernest Molitor beslist om het heft in handen te nemen en richt een eigen school op, de Ecole Primaire Supérieure Laïque pour Garçons. Aan de Kloosterstraat wordt een pand gehuurd en de speciaal daartoe opgerichte Cercle des XX zorgt voor de nodige financiën.

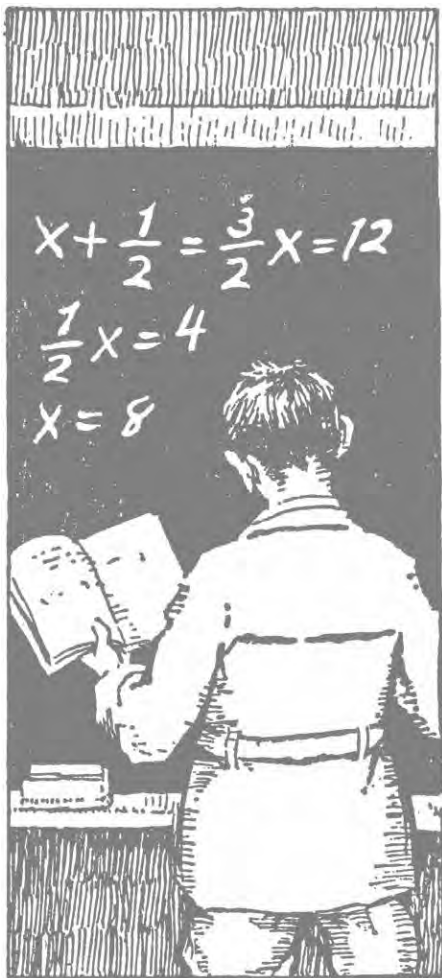
Helaas is in het straatbeeld niets, maar dan ook niets dat herinnert aan de man die zijn leven wijdde en zijn naam gaf aan een voor velen zo belangrijk onderwijsinitiatief.

In een stad die zich in de provincie profileert als hét centrum van pedagogiek zou een verwijzing naar Victor Desmet zeker op zijn plaats zijn.

Nu is het nog zoeken naar een geschikte leerkracht. Het oog van de initiatiefnemers valt op Victor Desmet uit Harelbeke (° 21 oktober 1859). Desmet heeft de schoolstrijd als het ware aan den lijve ondervonden. In 1874, hij is dan 15 jaar oud, wordt hij moniteur in de gemeenteschool van Waregem. Hij leidt er een klas van 60-70 leerlingen. In 1877 gaat hij naar de Normaalschool in Brugge. In oktober 1879, hij zit dan in zijn derde jaar, wordt hij op initiatief van de liberale onderwijsminister Van Humbeeck tot plaatsvervangend hoofdonderwijzer in Markegem (Dentergem) benoemd. Hij komt er in een ronduit vijandige omge-

ving terecht maar kan met Pasen 1880 terugkeren naar de Normaalschool om er examens af te leggen en er in juli 1880 zijn diploma te halen. In oktober 1880 wordt hij hulponderwijzer in Stasegem en twee jaar later eerste hulponderwijzer in de gemeenteschool van Harelbeke. Na de liberale verkiezingsnederlaag van 1884 wordt hij ontslagen.

Op 6 oktober 1885 wordt hij de eerste onderwijzer van de Ecole Primaire Supérieure Laïque pour Garçons. In de volksmond wordt de school al snel "Smettens skole" genoemd, naar haar dynamische onderwijzer. Enkele weken later is het

Om het succes van de school te kunnen handhaven, is er permanent nood aan nieuwe financiële middelen. Dat vertaalt zich in de organisatie van allerhande benefietactiviteiten door liberale verenigingen waaronder ook het Willemsfonds.

leerlingenaantal al tot 30 gestegen. Er wordt een tweede onderwijzer aange trokken, de eveneens uit Harelbeke afkomstige August Vandenborre, die door de schoolstrijd ook nergens meer terecht kan.

De beide onderwijzers leiden de school met strenge hand. De harde opleiding (in het Frans) rendeert: heel wat van de afgestudeerde leerlingen kunnen naar het middelbaar en halen ook daar uitstekende resultaten. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het leerlingenaantal jaar na jaar toeneemt. In 1890 komt er een derde leerkracht bij: Amedée Soreyn, een vroegere collega van Desmet in Stasegem.

Omwille van de discipline (de leerlingen moeten zich ook buiten de schoolmuren steeds gedragen), het kwaliteitsvol onderricht en de inzet van de leraren barst de school stilaan uit haar voegen. Er wordt een groter pand gezocht en gevonden in het vroegere gebouw van de Banque de Courtrai aan de Lekkerbeetstraat 7. Het pand wordt gekocht voor 25.000 frank.

Op 5 juli 1900 wordt de Cercle des Anciens Elèves des Ecoles laïques opgericht. De oud-leerlingenbond, met heel wat liberale prominenten, zal zich permanent inzetten voor de financiering van de schoolwerking. Ook worden ondersteunende initiatieven georganiseerd zoals een Spaarkas of een les Militaire Educatie (als voorbereiding op de pas ingevoerde dienstplicht).

Op 17 september 1900 wordt het nieuwe schooljaar aangevat in de nieuwe gebouwen. In de voormiddag worden vooral talen onderwezen, terwijl in de namiddag vooral rekenkunde, tekenen, geschiedenis en geografie evenals zang en gymnastiek, aan bod komen.

Vooraleer de leerlingen naar huis gaan ((heel wat leerlingen zijn afkomstig van de ruime regio rond Kortrijk) krijgen ze een kom soep en een koek.

Het aantal vakken wordt stelselmatig uitgebreid, vooral om aan de leerlingen de kans te bieden om succesvol de overstap naar het middelbaar te maken. Er worden (facultatief) lessen Latijn, dactylografie en stenografie aangeboden.

Maar discipline binnen en buiten de school blijft het orderwoord!

Om het succes van de school te kunnen handhaven, is er permanent nood aan nieuwe financiële middelen. Dat vertaalt zich in de organisatie van allerhande benefietactiviteiten door liberale verenigingen waaronder ook het Willemsfonds.

Wanneer in 1914 de Duitsers Kortrijk bezetten, wordt de school opgeëist. Desmet en Vandenborre blijven zich inzetten om hun leerlingen les te kunnen geven. Via geïmproviseerde leslokalen, ter beschikking gesteld door sympathisanten, krijgen de 320 leerlingen ook tijdens de oorlogsjaren les.

Na de oorlog blijft de opkomst overweldigend. In het schooljaar 1925-1926 wordt voor het eerst een 4de graad met een 7de klas ingericht. Een jaar later komt er een 8ste en enkele jaren nadien zelfs een 9de klas. De leerlingen komen uit zowat gans Zuid-West-Vlaanderen.

Maar de inrichting van de 4de graad is een stap te ver voor "Smettens skole". Met deze 4de graad wordt er rechtstreeks concurrentie aangedaan aan de Rijsmiddelbare School en deze gaat in de tegenaanval.

De huldiging op 27 oktober 1929 van Desmet en Vandenborre ter gelegenheid van de toekenning van het Burgerlijk Kruis 1ste klasse en de pensionering van Desmet na 44 jaar dienst, kan niet vergulden dat de neergang is ingezet. De zuster van Desmet, de ongehuwde Clotilde, wordt tijdelijk tot directeur benoemd. Omwille van ziekte draagt zij het directeurschap in 1931 over aan Vandenborre. In 1935-1936 geeft hij de scepter door aan Antoon Descheemaeker. Deze haalt de disciplinaire teugels

weer aan en plaatst het Frans als voertaal weer prominent op de voorgrond. De school overleeft de Tweede Wereldoorlog betrekkelijk goed. Vlak erna kent de school een korte heropleving, maar nadien daalt het leerlingenaantal langzaam maar zeker. Dat van het atheneum evolueert in de andere richting. Het is duidelijk dat samenwerking tussen beide onderwijsinstellingen zich opdringt. Jarenlang onderhandelen levert geen compromis op. Uiteindelijk neemt de staat de school over en wordt ze geïntegreerd in de werking van het atheneum. Vanaf 1 september 1954 verdwijnt "Smettens Skole" definitief uit het straatbeeld. Het atheneum neemt de gebouwen over, maar veel geïnvesteerd wordt er niet. Eind jaren 1980 worden de gebouwen gekocht door de Kortrijkse Verzekeringen.

In 2011 werd een succesvolle reünie georganiseerd, want veel leerlingen behouden zeer goede herinneringen aan de opleiding die ze er hebben genoten.

Victor Desmet in Kortrijk

Victor Desmet woonde een tijdlang te Harelbeke waar hij in de periode 1900 – 1908 gemeenteraadslid was.

Victor Desmet woonde in zijn Skole in de Lekkerbeetstraat 7 te Kortrijk tot 3 augustus 1932. Op 11 augustus 1932 werd hij ingeschreven in de bevolkingsregisters van Sint-Lambrechts-Woluwe waar hij woonde tot aan zijn dood (hij overleed te Schaarbeek op 29 augustus 1936).

Helaas is in het straatbeeld niets, maar dan ook niets dat herinnert aan de man die zijn leven wijdde en zijn naam gaf aan een voor velen zo belangrijk onderwijsinitiatief.

In een stad die zich in de provincie profileert als hét centrum van pedagogiek zou een verwijzing naar Victor Desmet zeker op zijn plaats zijn.

Dit artikel is van de hand van Ingo Luypaert (Het Willemsfonds op straat – West-Vlaamse Willemsfondshelden – ISBN D/2012/3927/3), aangevuld door WF afdeling Kortrijk met recent verkregen gegevens.

willemsfonds.kortrijk@telenet.be

Willemsfonds Kortrijk /Willemsfonds vernieuwt bestuur

Na een geslaagd werkjaar 2013 heeft het Willemsfonds van Kortrijk zijn bestuur vernieuwd. Dat bestaat nu uit voorzitter Jan Vanhaverbeke, ondervoorzitter José Vanbossele, secretaris Guido Dekeyrel, penningmeester Mireille Caveye, verslaggever Jan Galloo, archivaris Francis Van Branteghem, jongerenwerking en public-relations Arne Vandendriessche en logistiek medewerker Martin Staelens. Dit nieuw bestuur werd aangesteld op de statutaire vergadering van zaterdag 14 december 2013, afgesloten met een gezellig etentje in het KTA Drie Hofsteden.

Willemsfonds Kortrijk /Agenda

Donderdag 06 maart 2014 om 19 uur:

Spreekbeurt "Scheiding van Kerk en staat" door de heer Sylvain Peeters in VC Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk. 2 € voor leden en studenten (op vertoon kaart) - niet-leden: 5,00 € (gewone consumptie inbegrepen).

Vrijdag 21 maart 2014 om 19 uur:

Academische zitting – huldiging Victor Desmet n.a.v. 60 jaar van het verdwijnen van Smettens Skole (opgegaan in het gemeenschapsonderwijs op datum van 01 september 1954) in de Gotische Zaal van het Historisch Stadhuis, Grote Markt, 8500 Kortrijk, gevolgd door receptie in de Beatrijksaal. Toegang gratis.

Donderdag 17 april 2014 om 14.30 uur:

bezoek aan de herschilderde O.L.V.-kerk o.l.v. de heer Guido Dekeyrel, stadsgids. Afspraak aan de O.L.V.-kerk. 2 € voor leden en studenten (op vertoon kaart) - niet-leden: 5,00 € (gewone consumptie inbegrepen).

Zoeklicht sprak met **Luc Bouquet** **“Ik heb de luxe om atheïst te zijn”**

Onze interviewreeks dreigde een rubriek voor leraars niet-confessionele zedenleer te worden. Een beetje eenzijdig, precies of alleen zij iets over vrijzinnigheid te vertellen hadden. Wij vissen nu eens in een andere vijver: bij een ondernemer. Toevallig botsten we in het VOC Poincare op een lesgever/trainer/procesbegeleider. Hij kwam een ideedag van vrijwilligers voor de doorstart van het nieuwe centrum leiden. Luc Bouquet heeft een eigen zaak, is marxist en atheïst, en liefhebber van klassieke muziek. Tijd voor een boeiend gesprek.

Zoeklicht: Je bent een selfmade man?

Luc Bouquet: Toen ik mij iets te veel met politiek bezig hield (Marxistisch Leninistische Beweging en Anti Imperialistische Bond) buisde ik in de tweede kandidatuur Psychologie in Leuven. Na mijn legerdienst studeerde ik elektriciteit en elektronica via de toenmalige RVA en via avondonderwijs. Zo kwam ik terecht in de wereld van de fotokopiemachines. Ik werd technisch opleider en kreeg onder meer de kans enkele maanden in de VS te werken om er technici op te leiden. Het niveau van de technici in de VS was totaal verschillend van dat in Europa. Het verschil was dat je werkelijk alles van naaldje tot draadje moest uitleggen.

Ze hadden kritiek op de documentatie die ze tot dan toe uit Nederland hadden gekregen. Maar ze hadden gelijk: de fout lag niet bij de werknemers, maar bij de handboeken die onvoldoende helder geschreven waren. Ik ontwikkelde een lijvig en geïllustreerd instructieboek voor de onderhoudstechnici die ik ook beter had leren kennen door met hen naar klanten te gaan. Zo heb ik de microbe van het ‘technical writing’ te pakken gekregen. Nu werk ik met mijn bedrijf onder meer voor Infrabel, de overheidsdienst die de sporen beheert. Ik werk zelf mee aan een volledige technische beschrijving van de seininrichting en de werkinstructies die eruit voortvloeien.

Zoeklicht: Je noemt jezelf een linkse ondernemer?

Luc Bouquet: Ja, ik laat me als manager inspireren door marxistische principes zoals het dialectisch materialisme. Een voorbeeld. Veel ondernemers kijken eerst naar de winst die ze kunnen maken: ze willen dit jaar x euro winst, het jaar erop x + y euro winst enz. Deze benadering is niet materialistisch maar idealistisch. Eerst is er namelijk een idee, en de werkelijkheid (lees de werknemers) moet zich dan naar dat idee voegen. Wanneer je echter een product of een dienstverlening ontwikkelt die zinvol is, duurzaam, en als je bovendien als mede-eigenaar van de zaak ook zelf ef-

fectief werkt en niet alleen met cijfers of management bezig bent, dan is de winst het resultaat van een doel dat in wezen maatschappelijk is. Een ander marxistisch principe is de massalijn. Ik reis minstens twee keer per week met de trein. Daar hoor ik iedere dag de pendelaars discussiëren. Dit geeft me zeer veel informatie, zij zijn ten slotte de eindgebruikers van onze producten en diensten. Zo hoor ik dat het doorgeven van kennis een grote uitdaging is vandaag. Met ons bedrijf helpen we mensen in organisaties om hun opgedane kennis te delen. Veel zelfstandigen en ondernemers zijn afkerig van links. Nochtans zouden ze voor links moeten stemmen. Want wat bedreigt een zelfstandige? Niet de regering Di Rupo. Wel de multinationale bedrijven die hem kapot concurreren, de banken die geen krediet willen verstrekken of een andere zelfstandige die een deel in het zwart doet en zo een concurrentieel voordeel heeft. Sommige werkgevers beweren dat de regering Di Rupo een marxistische regering is. Ja, denk ik dan, was ze maar marxistisch!

Zoeklicht: Wat vond je zelf van de ideeëndag voor de doorstart van Poincaré?

Luc Bouquet: De opkomst was een succes: meer dan 30 vrijwilligers en veel jongeren. Op de dag zelf hadden we niet minder dan 8 grote borden vol ideeën: zeker 400 ideeën waarvan een deel in concrete actieplannen kan omgezet worden. In een tweede fase moeten prioriteiten gesteld worden en verantwoordelijkheden genomen worden. Op het einde van de sessie was iedereen tevreden dat ze iets bijgeleerd hadden. De groep had geleerd dat je eerst door een fase van ideeënstorm moet. Je mag niet onmiddellijk, zoals dikwijls gebeurt in een klassieke bestuursvergadering, onmiddellijk beginnen discussieren want dan worden veel ideeën al meteen de grond ingeboord. Die doelstelling is bereikt, nu mag men die schat aan ideeën niet verloren laten gaan.

Zoeklicht: Ben je vrijzinnig?

Luc Bouquet: Ik ben atheïst. Maar in sommige landen hebben de mensen

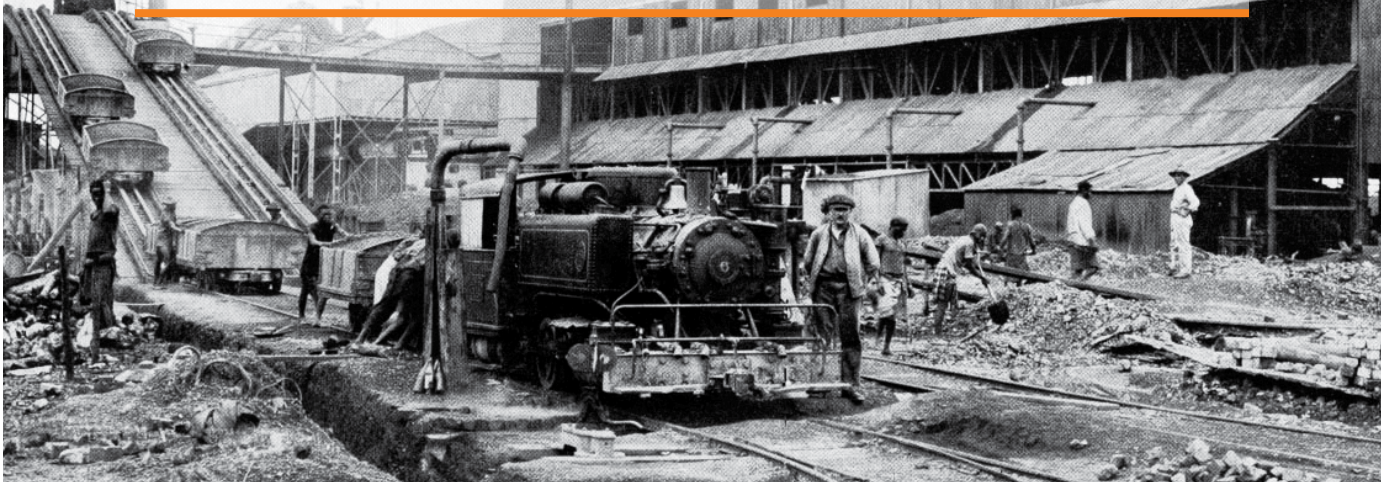
door de miserie geen andere keuze: hun geloof is het enige dat ze hebben om het leven nog aan te kunnen. Marx zei niet voor niets dat godsdienst de opium van het volk is. Maar kun je de Syrische vluchtelingen, bijvoorbeeld, die opium afnemen? Atheïsme is een luxe, ik hoop dat iedereen op een dag de luxe zal hebben om atheïst te zijn. Ik ben ook marxist, maar ik heb niet de illusie dat het proletariaat zich morgen zal organiseren om de klasseloze maatschappij te verwezenlijken. Toch kan ik de marxistische analyse in mijn dagelijks leven als ondernemer gebruiken zoals ik daarnet al heb aangehaald. Als atheïst volg ik meer en meer Spinoza; ik ben niet meer zo militant als Dawkins. Ik twijfel niet aan mijn eigen overtuiging, maar ik heb respect voor wat de anderen geloven of doen. Het 'er-is-iets-isme' is niet aan mij besteed. Godsdienst is een uitvinding van de mens. Net daarom vult iedereen zelf zo een beetje in wat dat dan betekent.

Zoeklicht : Je bent een liefhebber van klassieke muziek en Klara-fan?

Luc Bouquet: Ha, je hebt mijn tweets gelezen over de 'religieuze zender Klara'! Ik luisterde vroeger veel naar Klara. Maar hun muziekkeuze vind ik veel minder evenwichtig dan in hun beginperiode, er is een overaanbod aan vocale muziek en aan opera. Misschien omdat heel wat oudere popliefhebbers zich bekeerden tot de klassieke muziek en nu nog altijd liedjes willen horen? Klara programmeert ook overwegend 18^e en 19^e eeuwse muziek, maar te weinig hedendaagse klassieke muziek, of jazz, of wereldmuziek... Bovendien geven ze volgens mij meer religieuze muziek dan je op grond van het toeval kunt verwachten. Daar vermoed ik een systematiek achter en daar zou ik wel eens het fijne willen van weten. Wat opera betreft, je moet daarmee niet overdrijven op de radio. Opera moet je zien, niet enkel horen. Opera is bovendien zeer indringend, je krijgt die sopraan zo maar op je bord. Ik speel zelf wat piano en hoor nog altijd liefst de noten. Anderzijds kook ik veel en ik won twee weken geleden, ondanks mijn tweets, een cd-box in het kader van 'Klara serveert' voor een ingezonden recept. Een ander 'minimalistisch' recept dat ik instuurde won geen prijs maar werd wel op de radio vermeld: "Cocktail Philip Glass met knip-oog naar John Cage. Doe exact 600 ml water in een glazen karaf. Zet de karaf 4'33" minuten in de koelkast. Giet 150 ml water in elk glas en dien op."

De kampen van Congo

Korte tijd geleden duwde een vriend me een boekje met die titel in mijn handen. “Hier moet ge eens over schrijven in het blad van de humanisten”. Nazi-Duitsland was niet de eerste in de geschiedenis die de werkers wilde transformeren tot zo goed als gratis werkkrachten door ze collectief op te sluiten op zwaar bewaakte terreinen met barakken, door ze in kampen te steken dus. Gewoonlijk genoemd: kampen waar de werkers geconcentreerd worden, concentratiekampen.

Mijnbedrijf van de Union Minière du Haut-Katanga in Elisabethville, 1917

De Spanjaarden zouden er opgericht hebben in Cuba in de jaren 1800, de Engelsen in Zuid-Afrika tijdens de Boerenoorlog, dat was rond 1900 en ook de Belgen waren de nazi's voor met kampen in Congo, vanaf de periode tussen de twee wereldoorlogen. 1920 tot 1940. Dat is niet zeer lang geleden.

Die materie is bij weinig mensen bekend, ze werd vele tientallen jaren verborgen gehouden, en het duurde tot de jaren 1990 vooraleer een onderzoeker die zaak echt ging bestuderen. Bruno De Meulder is architect-urbanist van de KUL. Zijn boek werd uitgegeven bij Kritak/Meulenhoff in 1996, en is vermoedelijk nog zeer moeilijk te vinden. De schrijver stelt heel voorzichtig: ze gelijken sterk op concentratiekampen, en er waren zelfs maatregelen voor ras-veredeling, waar hebben we dat nog gehoord? Het boek draagt als merkwaardige ondertitel: Het koloniale arbeiderskamp als spiegel van de vaderlandse geschiedenis. Niet di-

rect voor iedereen duidelijk, ik lees dat als volgt: dat is nu wat onze Belgische kapitalisten en hun regeringen eigenlijk zouden willen voor hun werkers, maar hier durfden ze dat niet in de praktijk brengen, ze deden het wel in Afrika. Of met andere woorden: in Afrika zie je de barbaarse, wreedaardige, onmenselijke aard van ons kapitalisme, zoals je dat in Duitsland kon zien vanaf de jaren dertig. We bladeren door het boek.

De arbeiderskampen waren geen marginaal fenomeen in Congo. Uiteindelijk “... blijkt de introductie van het arbeiderskamp de belangrijkste en haast exclusieve innovatie te zijn van de Belgische kolonisatie ...”. Leopold II had een slavernij-regime geïnstalleerd met moord en verminking van de Congolese bevolking. Dat werd een grote mislukking. De Belgische patroons, hun politieke woordvoerders en hun regering zagen de enorme rijkdommen van Congo uit de Belgische handen glijpen. Het sla-

vernij-regime van Leopold II moet stoppen, er moet een nieuw systeem van omgaan met de zwarten komen, zegden ze. Emile Vandervelden schrijft het zo in 1908: “de slechte uitbuitingsmethodes zullen er uiteindelijk op neerkomen dat de gedwongen arbeid duurder is dan de vrije arbeid.” Natuurlijk, liever dan voor de Belgische vorst en zijn bezettingstroepen ivoor en rubber te oogsten, vluchten de arbeiders de brousse in, en de missionarissen noch de gewapende manschappen die hen moesten overtuigen en dwingen toch voor Leopold te werken, kregen ze maar niet terug naar de plantages. Dus moest Leopold de kolonie afstaan aan het parlement, en langs deze weg aan de Belgische en Europese financiers. Dat gebeurde officieel in 1908. Maar Leopold zag de ontwikkeling aankomen, en werd zelf -met zijn familie- in 1906 medeoprichter en aandeelhouder van de drie grote industriële groepen waar het Belgisch kolonialisme tot 1960 zou op steunen: de Union Mi-

De Union Minière zou het beter doen: het werden militaire kampen, ver verwijderd van de gewone woongebieden, dicht bij de arbeidsplaats, niet ver af van de woningen van de blanke chefs (die direct kunnen tussenkomen bij oproer...), maar zo gebouwd ... dat de wind niet in de richting van de blanken waait. "Er telt maar één ding: het delven van ertsen"

nière voor Katanga, de Forminière voor de bos en diamantontginning in Kasai, en de Spoorwegmaatschappij B.C.K. voor de noodzakelijke spoorweginfrastructuur. De Société Générale wordt de hoofdaandeelhouder. Vandervelde, die een persoonlijke vriend was van Thys, de oprichter van de eerste koloniale holding, van Francqui, de latere gouverneur van de Société Générale, en van Lever, de baas van de Engelse zeep-trust, slooft zich uit om hen concessies toe te kennen van duizenden vierkante kilometer (1911). Als dank krijgt de BWP een zetel in de raad van bestuur van het bedrijf van Lever. Maar betekende dit voor de Congolese werkers een leven van "vrijheid", zoals Vandervelde het voorgesteld had? Verre van.

Leopold ging en Albert I kwam (1909), en dan kwam de oorlog. Al dat veranderde niets aan de almacht van de Société Générale in de kolonie, en de nu kapitalistische uitplundering van dat stuk Afrika, voor de belangen van de wederopbouw van België deze keer. De industrialisering van Afrika was nu dringend.

"De proletarisatie (het disciplineren van de onwillige arbeiders) die gepaard ging met de industrialisatie, vond plaats in kampen." "Het gros van de bouwproductie tijdens de modelkolonisatie bestond ontegensprekelijk uit kampen" schrijft de architect-onderzoeker (pagina 9). En tegen de mooipaterij, de mooie woorden van de Belgische politieke klasse besluit hij: "Alle ... verhullingen in het discours vallen hiermee weg".

De eerste kampen in Elisabethstad "verwerven al snel de reputatie van dodenkampen en pesthaarden" (pagina 21), de dodencijfers zijn schrikbarend, "geen wonder dat er gedeserteerd worden". De Union Minière zou het beter doen: het werden militaire kampen, ver verwijderd van de gewone woongebieden, dicht bij de arbeidsplaats, niet ver af van de woningen van de blanke chefs (die direct kunnen tussenkomen bij oproer...), maar zo gebouwd ... dat de wind niet in de richting van de blanken waait. "Er telt maar één ding: het delven van ertsen"

(pagina 25). Het kamp bestaat uit hutten, voor 600 tot 3000 arbeiders, omringd door een prikkeldraad-omheining, en gewapende politiemannen buiten die prikkeldraad. Elk jaar worden de strooien hutten platgebrand, en iets verder opnieuw opgebouwd. Dat was het begin, vanaf 1920 komt er een vast model volgens de plannen van de bouwer van de Engelse gevangenis. Hier zijn er aaneengesloten kamers, gebouwd met "droge bakstenen", grote barakken dus, in feite collectieve slaapplekken. Natuurlijk werden in de kampen de arbeiders ook gevoed, maar dat was een zaak voor dieetspecialisten: zo weinig mogelijk. En ook een minimale medische dienst.

De schrijver bespreekt zeer gedetailleerd de verschillende vormen en modellen, maar in wezen bleven het allemaal gevangenis, en besluit met het citaat van een jezuïet: "deze eerste generatie arbeiderskampen waren de nachtmerrie van de inlanders." Het zijn Amerikaanse huisvestingsspecialisten en stedenbouwkundigen die vlakaf spraken over de schande van de "concentriekampen" (1929). De arbeiders verbleven in die kampen tot ze totaal uitgeput waren, ongeveer na 6 maand, en werden dan terug naar huis gestuurd, en vervangen door een nieuwe lading (pagina 37). Behalve de talrijken die er het leven bij inschoten. Om aan een arbeidersbestand van 13.000 inlanders te komen, moet de Union Minière jaarlijks in principe 26.000 aanwervingen doen (pagina 40). En van vrijwilligheid daarbij was er geen moment sprake, tenzij in de papieren die aan de Belgische bevolking werden voorgelegd. Voor die rekrutering stond de overheid in, ook als in de jaren twintig de BWP het ministerie van Arbeid leidt. Door het voortdurend vernieuwen van de arbeiders, kon men ook de lonen uiterst laag houden.

Tot zover het koloniaal modelbedrijf Union Minière. In een andere stuk van Congo zijn de Kilo-Moto-mijnen, goed voor het gros van de goud-, tin- en zinkproductie. Daar is alles nog veel bruter en ruwer. In 1924 sprak men daar over arbeiders die van honger omkomen. Medische voorzieningen werden daar

als overbodig beschouwd. Epidemieën waren daar nog talrijker. Tot rond 1950 waren deze mijnen een bron van enorme sterfte onder de inlandse mannelijke bevolking.

De schrijver maakt ook op verschillende plaatsen de parallel tussen de -naar hij stelt- typisch Belgische arbeidspolitiek van het moederland in de negentiende eeuw -de industrialisering- en van de kolonie in de twintigste eeuw. "In de kolonie wordt de glasheldere versie van deze politiek getoond" (pagina 69).

Het Union Minière-model wordt niet overal toegepast, er zijn ook enkele meer verlichte ondernemers, maar de Société Générale beheerst toch minstens 70% van de economische activiteiten van Congo. Anderzijds kwamen er met de loop der jaren ook wel aanpassingen aan het stelsel, voorzichtig rond de jaren dertig, globaal gezien kan men stellen vanaf rond en na 1940. De mechanisering van de productie verplicht de Union Minière ertoe.

Na de tweede wereldoorlog, en pas vanaf de jaren 50/52 officieel, wordt afgestapt van deze "inlanders-huisvestigingspolitiek" van de Belgen in Afrika. De woorden "camps de concentration", want dat was ook de officiële naam van een deel der kampen, wordt na de tweede wereldoorlog uit de handleidingen geschrapt... Wanneer de kampen minder gevangenis worden, komen de paters benedictijnen en andere missionarissen in de plaats, en de Zusters van Liefde, dat is een ander en interessant hoofdstuk in het boek. En over de politiek van het letterlijk door medische manipulatie scheppen van een superras van sterke, gedweeë, onvermoeibare gedisciplineerde zwarte arbeiders, het tshanga-tshanga-ras, het Union-Minièrer-ras. Misschien twee thema's voor een volgende keer...

B. de Meulder, De kampen van Kongo. Arbeid, kapitaal en rasverdeling in de koloniale planning (Amsterdam: Meulenhoff, Antwerpen: Kritak, 1996, 157 blz., f39,90, ISBN 90 290 6017 4 (Meulenhoff), ISBN 90 6303 639 6 (Kritak).

overleiestraat 15a - 8500 kortrijk - 056/ 37 16 15
vc.mozaiek@skynet.be - www.vcmozaiek.be

Mozaïek

/Franse avond met de Superior Dance Band

SUPERIOR DANCE BAND

Attention!

...het concert van 30 maart heeft plaats onder de Franse vlag! Kaas, wijn, musique (Sidney Bechet!), ambiance su-prême, ... en wie weet een 'invité spécial'.

Voor de 100 eerste inschrijvers hebben wij een royale portie kaas (twaalf met zorg geselecteerde soorten) met brood, groenten, noten, fruit en ½ fles rode wijn in aanbieding.

Prijs: €20,00 (leden Superior Jazz Club en Mozaïek), €25,00 (niet leden)

Reserveren kan tot 20 maart (nadien niet meer!) bij de secretaris van de Superior Jazz Club.

Daarvoor stuur je eerst een mail of SMS naar Willy Delaere (0486 44 80 01 - wdelaere@gmail.com) die je laat weten of er nog plaatsen beschikbaar zijn.

Daarna kan je betalen op de IBAN-rekening van de Superior Jazz Club: BE78 285-0448294-86.

Data volgende concerten:

zondagavond 27/04 & 29/06 en het sinksenconcert van zaterdag 7 (ov).

De concerten beginnen steeds om 19u (deuren open vanaf 18u30).

Behalve voor speciale edities bedraagt de inkom €5,00, tenzij je lid bent/wordt van de Superior Jazz Club (dan is het gratis).

Organisatie: Superior Jazz Club i.s.m. VC Mozaïek i.s.m. mozaïek vzw.

wetenschapscafé

KORTRIJK

Dit voorjaar 2014 strijkt het wetenschapscafé nog 2 maal neer in Mozaïek. Wat mag je verwachten? Pittige discussies over deze boeiende onderwerpen, ruimte voor allerhande vragen en meningen, en dat allemaal ... gewoon op café! Geen aula, geen monoloog, geen overdonderende presentaties, geen klassiek debat, geen academische sfeer maar wel wetenschappers die gemoedelijk vertellen over hun werk en hun passie. Moderator is Kim Verhaeghe (EOS).

Wil je als eerste alles te weten komen over het wetenschapscafé Kortrijk? Teken in op de nieuwsbrief: www.wetenschapscafekortrijk.be. Op deze site vind je ook verslagen en extra info over voorbije avonden.

Dinsdag 18 maart 2014 - Mantelzorg: wie zorgt er voor je zieke vader?

Zijn mensen vandaag nog bereid om zorg op te nemen voor zorgbehoevende familieleden en burenen? Is de sandwichgeneratie mythe of realiteit? Is mantelzorg een vrouwenzaak? Welke ondersteuning verwachten mantelzorgers? En wie zorgt er voor de mantelzorgers?

Benedicte De Koker (HoGent) en Kurt Debaere (Howest) zoeken mee naar een antwoord...

Dinsdag 29 april 2014 - Kernfusie: de zon op aarde.

Wat is kernfusie precies? Wat is het verschil met kernsplitsing? Waarom zou kernfusie een betere energiebron zijn dan zon- of windenergie? Wat houdt het ITER experiment in Frankrijk precies in? Waarom kunnen we het kernfusieproces nog niet in gang houden? Wat zijn de gevaren van kernfusie? Prof. Jean-Marie Noterdaeme (Universiteit Gent) en prof. Guido Van Oost (Universiteit Gent) mee naar een antwoord...

Het Wetenschapscafé vindt steeds plaats in VC Mozaïek (Overleiestraat 15A). Het aanvangsuur is 19:45 uur, de toegang is gratis (vooraf inschrijven niet noodzakelijk).

Het café is een initiatief van de cel wetenschapscommunicatie van de Associatie Universiteit Gent, en wordt ondersteund binnen het Actieplan Wetenschapscommunicatie van de Vlaamse overheid.

VC Mozaïek en Vormingplus zijn medeorganisator voor het Kortrijks wetenschapscafé.

HoGent

howest

overleiestraat 15a
8500 Kortrijk
056/ 37 16 15
vc.mozaiek@skynet.be
www.vcmozaiek.be

Mozaïek /Mondiaal café met Jozef De Witte

Dinsdag 22 april om 20u

In een gezellige cafésfeer verwelkomen we een centrale gast die dieper ingaat op een mondiaal thema.

Op 22 april is Jozef De Witte, directeur van het Belgisch Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (CGKR), onze gast in het Mozaïekcafé.

Volgende vragen komen aan bod: Vormt migratie een bedreiging of is het eerder een verrijking voor onze samenleving?

Ook de Kortrijkse link ontbreekt niet: de 'mediawatcher' bekiijkt hoe allochtonen in de Kortrijkse pers worden bekeken en een drietal inspirerende initiatieven stellen zich tijdens de '1 minuut' voor.

Gastheer: Stijn Vercruyssen (VRT)

Inkom: gratis

Organisatie: 11 11 11 en het Provinciaal Noord-Zuid Centrum i.s.m. VC Mozaïek en de Noord-Zuidraad van Kortrijk

Meer informatie: Provinciaal Noord-Zuid Centrum, 051/26 50 54; pnzc@west-vlaanderen.be

VRIJZINNIG KORTRIJK PRESENTEERT

02.03.2014
VC MOZAIK
15:00 uur
deuren: 14 uur

TICKETS

056 / 37 16 15
vc.mozaiek@skynet.be
= 10,00 leden
= 12,50 niet-leden

August Vermeylenkring,
Humanistisch Verbond,
Dadervereniging voor
Moraal, Polyfinastio,
Illustrering permanente
Vorming, Willemsfonds
& Mozaïek

**AU
COEUR
VOLANT**

EEN UNIEKE VOORSTELLING MET
**KURT
DEFRANCO
&
JEAN PAUL
VAN
BENDEGEM**

WWW.VCMOZAIK.BE

Verskillende generaties aan het woord
Vrijzinnig Centrum Mozaïek
Dinsdag 25 maart 2014 in het Mozaïekcafé (19u30)

Het Centrum voor
Academische en
Vrijzinnige Archieven
reist door heel
Vlaanderen en Brussel
op zoek naar vergeten
getuigenissen en
anekdotes over het
vrijzinnig humanisme.
Vertel in ons praatcafé
uw strijdvlaardig,
ontroerend, frappant,
grappig, gedreven
en vooral vrij zinnig
verhaal.
Zo bewaren we samen
onze geschiedenis.

een avond vol vrij zinnige verhalen

**VRIJZINNIGE
VERHALEN**

GRATIS

overleiestraat 15a - 8500 kortrijk - 056/ 37 16 15
vc.mozaiek@skynet.be - www.vcmozaiek.be

Mozaïek /Vrij-Spraak

“over liefde, verlangen en roze mythes”

Is het niet liefde (of het tekort eraan) die ons gaande houdt? Zijn het niet Eros, Amor of één van hun vermommingen die de drijvende kracht vormen van ons leven en zorgen dat het af en toe een edele glans krijgt, de bron van schoonheid en warme menselijkheid? Maar is het ook niet de liefde die zorgt voor een complex kluwen, een onontwarbare knoop, de oorzaak van tranen en verderf?

Vier avonden lang duiken we onder in de wereld van de liefde en zoeken we een weg in haar roes en haar betovering, in de honing en de bitterheid, in haar eenvoud en kracht.

DEEL 3/4: DE MYTHE VAN GEWELDLOZE LIEFDE

Ann VAN SEVENANT (doctor in de wijsbegeerte VUB)
wo 19 mrt 2014 (19u30- 21u30)
Vormingplus, Wandelweg 11, KORTRIJK

Doorgaans wordt liefde voorgesteld als harmonieus en vreedevol. Maar klopt dit beeld met de werkelijkheid? Is liefde – met inbegrip van de seksuele relatie - ontdaan van conflicten of geweld?

Het ideaal dat buiten ons bereik ligt, kan inderdaad ook een bron van onvrede zijn. Vooral als de averechtse effecten worden geaccentueerd en het ideaal blokkerend werkt. Paradoxaal genoeg is het streven naar geweldloosheid in dat geval de oorzaak van geweld. Toch is dat geen reden om het ideale beeld van de liefde (het beeld van de ideale liefde) overboord te gooien. Als onbereikbaar ideaal kan het een stimulerende en hoopgevende factor bevatten. De goddelijke liefde van Plato of de verteliefde van Nietzsche zijn daar voorbeelden van. En daarmee treedt het belang van een - niet mis te verstane - afstand in de liefdesrelatie op de voorgrond.

DEEL 4/4: HET ONBEWUSTE VAN DE LIEFDE

Mark KINET
wo 2 apr 2014 (19u30-21u30)
Vormingplus, Wandelweg 11, KORTRIJK

Volgens Mobistar bestaat ons leven uit drie domeinen: love, work and play. Ze zijn bovendien onderling verstrengeld. Na 25 jaar voltijs luisteren naar harts- en zielsgeheimen is de conclusie dat vooral de liefde ons voor de grootste raadsels en problemen plaatst. Als psychiater en psychoanalyticus legt Mark Kinet haar onbewuste wortels bloot. Hij heeft het over verleiding en verliefdheid, lust en verlangen, passie en perversie, romantische en platonische liefde, gehuwden en minnaars, eros, philia en agape. Er wordt gependeld tussen hemel en hel, het ideale en het triviale. De liefde blijkt sublimatie en creatie, triomf van subjectiviteit en van verbeelding.

INFO

Prijs: €10,00/avond

Meer info en inschrijven:

www.vormingplusmzw.be | 056-260 600

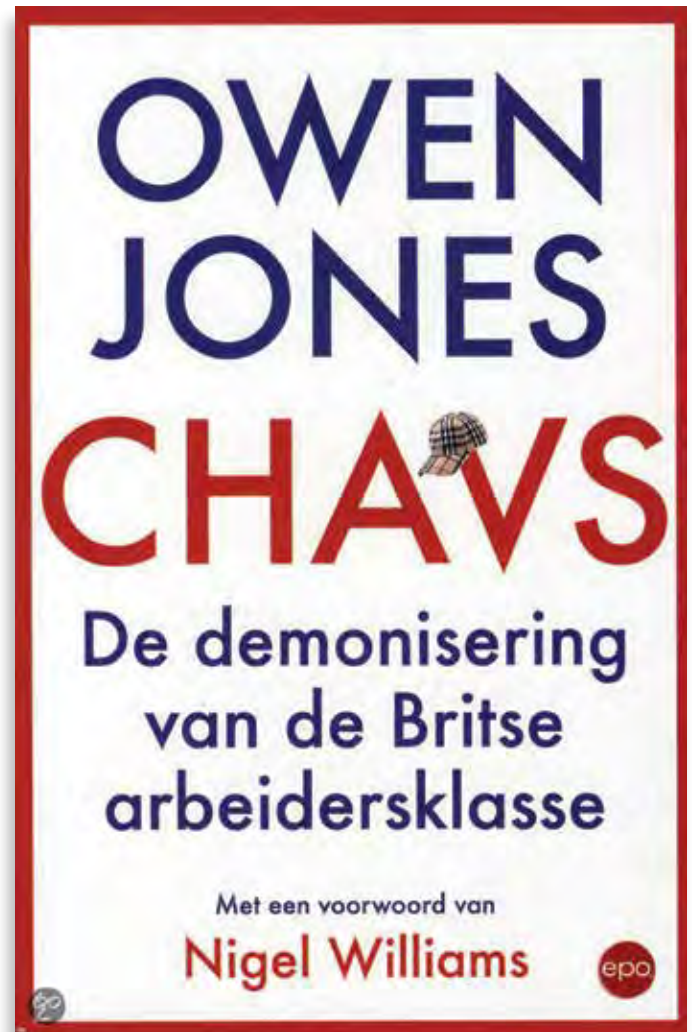
Organisatie: Vormingplus Midden en Zuid West-Vlaanderen,
Openbare Bibliotheek Kortrijk, Vrijzinnig Centrum Mozaïek

CHAVS

De demonisering van de Britse arbeidersklasse

Chav's zijn uitkeringstrekkers of laaggeschoolde werkers die dikwijls in gebroken gezinnen leven. Zij functioneren aan de onderkant van de samenleving. *Chav* is een scheldwoord dat geïntroduceerd werd door de elite en ongegeneerd mag gebruikt worden door al wie het beter heeft. Vroeger werden *Chav's* met een andere titel aangesproken. Zij heetten arbeiders en hadden werk, vakmanschap, een goed loon en waardigheid. Zij leefden samen in ordentelijke gemeenschappen nabij hun fabrieken. Thatcher begon met hun werk af te nemen en de industrie te liquideren. Eerst de koolmijnen dan de staal. Tony Blair vond New Labour uit en kondigde meteen het einde van de klassenmaatschappij aan. Iedereen moest middenklasse worden. Wie daar niet in slaagde werd profiteur van de liberale welvaartsmaatschappij en kreeg een scheldnaam: "Chav". Na dat hun werk verdween, verdwenen ook hun huizen want in sociale huisvesting werd niet meer geïnvesteerd. Opleidingen voor laaggeschoolden werden verwaarloosd. Individuen dienen hun leven en hun opleiding in eigen handen te nemen. Wie kan betalen voor een scholing kan het maken in het Verenigd Koninkrijk. Wie het heeft gemaakt kan het zich permitteren om te schelden en te spotten op de uitzuigers en steuntrekkers. In een subtiele samenwerking tussen pers en politiek werden de werklozen afgeschilderd als dronken luiaards voor de mannen en chewinggum kouwende tienermoeders in trainingspak voor de vrouwen. Dat de situatie van deze groep mensen in de eerste plaats een gevolg was van een falend sociaal en economisch beleid werd weggemoffeld achter de karikatuur die van hen geschilderd werd. Hun situatie hebben zij aan zichzelf te danken wat betekent dat zij mogen dankbaar zijn voor hun uitkeringen die om de haverklap verminderen. Individuele verantwoordelijkheid is wat het Verenigd Koninkrijk moet groot maken en wat de werklozen zich moeten eigen maken om hoger op te komen. Dat er geen fatsoenlijke jobs meer zijn voor het leger werklozen is geen argument. De jobs die er wel zijn vereisen dikwijls geen vakmanschap meer. Interim en deeltijdse jobs zijn schering en inslag. De lonen staan onder druk en de vakbonden worden via wetten uit de bedrijven gehouden.

De auteur legt kundig uit dat doelbewust een negatief imago wordt gecreeërd om de groep in een negatief daglicht te stellen en om zo de mening te beïnvloeden van de massa. Er is wel degelijk een klassenoorlog. Die wordt echter genadeloos gevoerd van boven naar beneden. Momenteel wordt het Verenigd Koninkrijk grotendeels geregeerd door miljonairs die een betaalde opleiding aan Eton achter de rug hebben. Het is de verdienste van de auteur dat hij subtiel klaarheid schept in het filosofisch mechanisme dat speelt in de afbeelding van de *Chav's* om hen te culpabiliseren. Je leert begrijpen waarom kiezers stemmen op een politiek die lonen van arbeiders bevriest en bonussen voor topkaders goedpraat. Het boek is gelardeerd met de nodige cijfers en vergelijkingen om de argumenten van de schrijver te ondersteunen. Het is echter geen moeilijk boek geworden. Het leest vlot. Het is beheerst geschreven alhoewel de ingetogen woede van de bladzijden spat. Eindelijk iemand die de filosofie van Stéphane Hessel in de praktijk brengt en zijn verontwaardiging wetenschappelijk maar eenvoudig weet te etaleren.

JONES Owen
De demonisering van de Britse arbeidersklasse
 Epo 2013

ORGANISATIE

TIJDSTIP

ACTIVITEIT

MAART 2014

KUNSTKRING DE GEUS

MOZAÏEK, HUISVER.

WILLEMSFONDS KORTRIJK

ANTIPODE

DE GEUS

UPV

DE GEUS

MOZAÏEK, HOWEST, V+

MOZAÏEK, V+, BIB

HVV WAREGEM

WILLEMSFONDS KORTRIJK

MOZAÏEK

HV KORTRIJK

MOZAÏEK

UPV

MOZAÏEK, V+, BIB

ANTIPODE

KUNSTKRING DE GEUS

HV KORTRIJK

WILLEMSFONDS KORTRIJK

DE BEZATSE

MOZAÏEK, N-Z RAAD

Activiteitenkalender

PLAATS

Vernissage tentoonstelling Isabel Ponsel, Olieverf-schilderijen, composities van Stille

Toneel "au Coeur volant" met Kurt Defrancq en JP Vanbendeghem

Spreekbeurt Sylvain Peeters: 'Scheiding van Kerk en Staat'

Antipode reiscafé: Ballonvaarten met Luc Christiaens

Algemene Ledenvergadering met gezellig samenzijn. Inschrijven

Lezing: "de emotionele veeleisendheid van de job van een cipier" door dra Hanne Tournel, vakgroep criminologie VUB

Kaarting ten voordele van 'De Rijzende Ster'

Wetenschapscafé: "De voor-en nadelen van mantelzorg: wie zorgt er voor je zieke vader?"

Vrijspreek 3/4: 'de mythe van geweldloze liefde' met Ann Van Sevenant (doctor in de wijsbegeerte VUB)

Hedendaagse Filosofie cyclus 2014: 'Zelf filosoferen' met duiding door Luc Vanneste

Academische zitting naar aanleiding van 60 jaar verdwijnen van "Smettens Skoole". Huldiging Victor Desmet

Vrijzinnige verhalen: verschillende generaties aan het woord

Zahir: "praten over de dingen de levens". Info JC Stals (jc.stals@hotmail.com)

Laatstezondagconcert met Superior Dance Band: "Franse avond met kaasbuffet". Inschrijven bij Willy Delaere (0486/448001 – wdelaere@gmail.com)

APRIL 2014

Dinsdag 01 om 14.30u

Woensdag 02 om 19.30u

Vrijdag 04 om 20.00u

Zondag 06 om 11.00u

Zondag 13 om 11.00u

Donderdag 17

Donderdag 17 om 19.30u

Dinsdag 22 om 20.00u

Lezing: "Spinoza: gelukzalig door filosofie", prof dr Jef Van Bellingen, vakgroep filosofie VUB

Vrijspreek 4/4: 'Het onbewuste in de liefde' door Mark Kinet

Antipode reiscafé

Vernissage tentoonstelling Suzanne-Laura Derijckere met gratieek

"En de 7e dag is er het woord"

Bezoek aan de herschilderde O.L.V.-kerk

Voordracht "De sokken van de olifant" door Lieve Goemaere (huisvandeMens Ieper)

Mondiaal café met Jozef De Witte, Belgisch Centrum voor gelijkheid en racismebestrijding.

<p>HV KORTRIJK</p> <p>HVV WAREGEM</p> <p>MOZAÏEK</p> <p>POINCARÉ</p> <p>MOZAÏEK, HOWEST, V+</p>	<p>Donnerdag 24 om 20.00u</p> <p>Zondag 27 om 19.00u</p> <p>Weekend 26-27</p> <p>Dinsdag 29 om 19.45u</p>	<p>Hedendaagse Filosofie cyclus 2014: JP Vanbendeghem: "Seks en wiskunde: patronen ontbloot"</p> <p>Laatstezondagconcert met Superior Dance Band</p> <p>Inleefweekend als voorbereiding op het Lentefeest</p> <p>Wetenschapscafé: "Kernfusie: de zon op aarde"</p>	<p>Zanfir: "praten over de aangen de revens". Intro JC Staels (jc.staels@notmaili.com)</p>	<p>MOZAÏEK</p> <p>CC De Schakel</p>
<p>ANTIPODE</p> <p>KUNSTKRING DE GEUS</p> <p>POLYFINARIO</p> <p>UPV</p> <p>WILLEMSFONDS KORTRIJK</p> <p>HV KORTRIJK</p> <p>HV KORTRIJK</p> <p>POINCARÉ</p> <p>POINCARÉ</p>	<p>MEI 2014</p> <p>Vrijdag 02 om 20.00u</p> <p>Zondag 04 om 11.00u</p> <p>Vrijdag 09 om 19.00u</p> <p>Dinsdag 13 om 14.30u</p> <p>Donderdag 15 om 14.30u</p> <p>Donderdag 15 t.e.m. 25</p> <p>Donderdag 15 om 19.30u</p> <p>Zondag 18 vanaf 09.30u</p> <p>Zaterdag 24</p>	<p>Antipode reiscafé</p> <p>Vernissage tentoonstelling: een afdeling van SABV, de Harelbeekse academie</p> <p>Après Beach/Boot/Boer</p> <p>Lezing: "darwin voor dames. Over feminisme en evolutietheorie", door Dr. Griet Vandermassen, Wetenschapsfilosofie Ugent</p> <p>Wandeling door de 'Doornikse wijk'</p> <p>Tentoonstelling 'Roots met Taboe', in samenwerking met çavaria</p> <p>Voordracht door Deborah Lambillotte: 'Sexuele Orientatie en Gender Identiteit'</p> <p>Lentefeest in Waregem.</p> <p>Jazz-optreden: Alex Koo Jazz Quintet</p>	<p>MOZAÏEK</p> <p>De Geus</p> <p>MOZAÏEK</p> <p>MOZAÏEK</p> <p>MOZAÏEK</p> <p>OC De Schakel</p> <p>Poincaré</p>	
<p>POLYFINARIO</p> <p>MOZAÏEK</p> <p>WILLEMSFONDS KORTRIJK</p> <p>HV KORTRIJK</p> <p>MOZAÏEK</p>	<p>JUNI 2014</p> <p>Vrijdag 06 om 19.00u</p> <p>Zaterdag 07 om 19.00u</p> <p>Dinsdag 24 om 19.00u</p> <p>Donderdag 26 om 19.30u</p> <p>Zondag 29 om 19.00u</p>	<p>P-Day</p> <p>Sinksconcert met Superior Dance Band</p> <p>Voordracht: "Euthanasie (en andere ethische kwesties)" door JJ De Gucht</p> <p>Zahir: "praten over de dingen de levens". Info JC Staels (jc.staels@hotmail.com)</p> <p>Laatstezondagconcert met Superior Dance Band</p>	<p>MOZAÏEK</p> <p>MOZAÏEK</p> <p>MOZAÏEK</p> <p>MOZAÏEK</p> <p>MOZAÏEK</p>	
<p>De Geus</p> <p>Koning Leopold III-plein 71</p> <p>8530 Harelbeke</p> <p>056 72 81 72</p> <p>www.vcdegeus.be</p> <p>Zondag van 10.00u tot 13.00u</p> <p>elke donderdag om 19.00u PingPong</p>	<p>VC Mozaïek</p> <p>Overleiestraat 15a</p> <p>8500 Kortrijk</p> <p>056 37 16 15</p> <p>www.vcmozaiek.be</p> <p>vc.mozaiek@skynet.be</p> <p>Vrijdag van 19.00u tot 24.00u</p> <p>Zondag van 11.00u tot 14.00u</p>	<p>De Bezatse</p> <p>Vaubanstraat 8b</p> <p>8930 Menen</p> <p>056 51 90 70</p> <p>info@debezatse.be</p> <p>www.debezatse.be</p>	<p>VC Poincaré</p> <p>Stormestraat 131/20</p> <p>8790 Waregem</p> <p>www.vcpoincare.be</p> <p>info@vcpoincare.be</p> <p>Zondag van 10.30u tot 13.30u Praatcafé</p> <p>1ste en 3de vrijdag van de maand jongerenpraatcafé</p>	<p>OVV-Avelgem</p> <p>Fernand Duboisstraat 1</p> <p>9600 Ronse</p> <p>056/64.64.39</p> <p>ovv.avelgem@scarlet.be</p> <p>www.ovv-avelgem.be</p>

Dubbelinterview

Sylvain Peeters en Kurt Vanryckeghem

Sylvain Peeters is voorzitter van deMens.nu, de koepel van Nederlandstalige vrijzinnig humanistische verenigingen in Vlaanderen en Brussel. Kurt Vanryckeghem is burgemeester van Waregem. Zij openden het nieuwe centrum Poincaré op 1 februari 2014. Elk vanuit hun eigen perspectief. We laten hen aan het woord: het wordt een gedachtewisseling, niet meteen een confrontatie.

Zoeklicht: Wat drijft u in uw engagement?

Kurt Vanryckeghem: Om aan politiek te doen moet je een beetje filantroop zijn, en heb je veel maatschappelijk engagement nodig. Onze slogan is midden de mensen staan. Ik heb de indruk dat veel parlementsleden tegenwoordig een beetje wereldvreemd zijn. Ik kom uit het verenigingsleven: sport, mindervaliden, kinderkankerfonds... Politiek is mij als het ware met de paplepel ingegoten. Maar het is niet enkel om het feit dat mijn vader burgemeester was, dat ik mij in de politiek engageerde. Ik liet er ook mijn beroep als kinesist voor staan. Maar om dat goed te doen moet je veel van de mensen houden en zeer graag met politiek bezig zijn.

Sylvain Peeters: Ik ben voorzitter van deMens.nu omdat ik vind dat ik een missie heb. Ik wil iets bewerkstelligen. Er zijn een aantal dingen bij deMens.nu aan vernieuwing toe. Sowieso vind ik dat het vrijzinnig humanisme jongeren meer aan bod moet laten komen, zij hebben een eigen uitlaatklep nodig

binnen onze werking. Een strijdpunt is voor mij is ook de scheiding tussen kerk en staat. We moeten ervoor zorgen dat die scheiding, die de facto in de grondwet werd vastgelegd, nu ook volledig gerealiseerd wordt. Ik ben absoluut niet tegen religie, maar geloofsovertuigingen behoren tot de privésfeer. Dat is de enige manier om te garanderen dat alle levensbeschouwingen op gelijke voet behandeld worden. Belangrijk in mijn functie is ook het streven naar transparantie en duidelijkheid. Open en duidelijke communicatie leiden tot meer democratie en een grotere verbondenheid.

Zoeklicht: Hoe zie je de opdrachten van de vrijzinnigen in de samenleving?

Kurt Vanryckeghem: Op politiek vlak zien we een tendens van vervlakking, partijen groeien meer en meer naar elkaar toe. Men kan stellen dat dit tussen gelovigen en vrijzinnigen ook gebeurt en dat er steeds meer respect voor elkaar groeit. Ik ben katholiek maar zeer tolerant en zeer vrij in mijn denken. Ik

heb een weerzin voor het type kerk met dogma's. Als ik sterf mag er op mijn graf staan "leven en laten leven". Ik bedoel daarmee dat niemand het recht heeft om te beslissen over waarden en normen in plaats van iemand anders. Homo of hetero, arm of rijk, allochtoon of autochtoon, gelovig of ongelovig; we mogen de mensen nooit in een vakje stoppen. We leven nu eenmaal in een snel veranderende samenleving. Niet enkel het kerkbezoek gaat achteruit ook de algemene deelname aan activiteiten neemt af. Gelukkig is er nog een groep diehards die zijn verantwoordelijkheid durft opnemen en zich engageert.

Sylvain Peeters: Dat engagement is belangrijk, en hier is zeker een belangrijke taak weggelegd voor vrijzinnigen. Zij hebben de opdracht om te verenigen en te verbinden. Kortom, om van de samenleving een warmere plek te maken. De vrijzinnig humanistische dienstverlening is daarop geënt. De plechtigheden verenigen mensen tijdens een scharniermoment in hun

leven. De begeleiding zorgt voor ondersteuning in moeilijke tijden, helpt bij het zoeken naar zingeving. Activiteiten brengen mensen samen.

Verder is het ook een opdracht van de vrijzinnigen om te strijden voor een gelijke behandeling van alle levensbeschouwingen in onze samenleving via een neutrale staat.

Zoeklicht: Wat maakt je bezorgd voor de toekomst?

Kurt Vanryckeghem: Ik kan wakker liggen van de dreigende verzuring en de vele verzuurde reacties die ik af en toe krijg. Hoewel we in een regio leven waar desondanks alles het nog goed gaat met de werkgelegenheid krijg ik soms dergelijke reacties. Kinderen zouden bijna niet buiten meer mogen spelen omdat er het risico bestaat dat iemand in zijn middagslaapje gestoord wordt. Over een dergelijke tendens kan ik mij wel zorgen maken.

Sylvain Peeters: Vanuit het vrijzinnig engagement zie ik dat er in de toekomst nog heel wat 'gestreden' moet worden. In België zijn we immers verknocht aan eeuwenoude tradities. De religieuze invloed is nog alomtegenwoordig in onze maatschappij. We kunnen als vrijzinnig humanisten streven naar gelijkberechtiging, maar met de huidige economische situatie is een hervordering van de middelen realisti-

scher. Niet evident, zeker niet omdat het katholieke gedachtegoed nog heel wat steun krijgt uit politieke hoek. Traditioneel vrijzinnige partijen profileren zich echter niet meer als dusdanig.

Zoeklicht: Hoe kunnen we aan die problemen een oplossing geven?

Kurt Vanrijckegem: Wij moeten werken aan een warme samenleving, misschien een beetje wollig wat ik daar zeg, maar je moet de mensen samen brengen, ontmoetingen organiseren. Door buurtfeesten te stimuleren; nieuwjaarsrecepties te organiseren. Dit is één van de middelen om individuele verzuring tegen te gaan.

Sylvain Peeters: Met onze vrijzinnig humanistische dienstverlening proberen vrijzinnigen ook om mensen samen te brengen en hen te verbinden. We werken aan een warmere samenleving. Om terug te komen op onze vrijzinnige strijd, de scheiding tussen kerk en staat, denk ik dat het draagvlak in de samenleving voor het bewaken van die scheiding tussen kerk en staat vergroot moet worden. Zo moeten openbare instellingen hun verantwoordelijkheid nemen in het verzekeren van een evenwichtige vertegenwoordiging van alle levensbeschouwingen. De VRT bijvoorbeeld, die de mis uitzendt op zondagochtend, moet dan ook de andere levensbeschouwingen dezelfde hoeveelheid zendtijd aanbieden.

Ook politici moeten het nut inzien van die scheiding tussen kerk en staat en acties ondernemen. Een herziening van de financiering van de erediensten dringt zich op, om een billijke verdeling te garanderen.

Om dit te bewerkstelligen is een daadkrachtige georganiseerde vrijzinnigheid onontbeerlijk. Daarom ook dat deMens.nu in zijn beleidsplan focust op jongeren en vrijwilligers.

Zoeklicht: Wat wens je de vrijzinnigen en specifiek de Waregemse vrijzinnigen toe?

Kurt Vanryckeghem: Ik wens dat Poincaré zo veel mogelijk mensen kan samen brengen, zo veel mogelijk ten dienste kan staan van de verenigingen. De stad Waregem kon een niet onbelangrijke steun geven om de infrastructuur te helpen uitbouwen. Ik hoop dat de investeren renderen en succes hebben. De vele activiteiten kunnen het respect voor elkaar verhogen.

Sylvain Peeters: Ook ik wens de Waregemse vrijzinnigen een verdere groei toe. In aantal, waaronder vrijwilligers, en in aanbod. Dat meer mensen onze dienstverlening mogen ontdekken en geïnspireerd worden door het vrijzinnig humanistisch gedachtegoed.

Opening *Poincaré*

Oef! Eindelijk: zaterdag 1 februari 2014 werd het Waregems vrijzinnig ontmoetingscentrum Poincaré officieel voor open verklaard. Een 250-tal genodigden, vrienden en sympathisanten hebben de nieuwe lokalen gekeurd en zeer goed bevonden.

Voorzitter VC Poincaré Guy Adams was gastheer. Gastsprekers waren Sylvain peeters, voorzitter van de Mens.nu, koepel van de vrijzinnige beweging in Vlaanderen en Kurt Vanryckeghem, burgemeester van stad Waregem. De muzikale omlijsting werd verzorgd door Guido Desimpelaere.

Het voltallige bestuur van VC Poincaré dankt alle aanwezigen voor hun komst en vele blijken van sympathie.

Ons adres:

vzw VC Poincaré
Stormestraat 131/18
8790 Waregem
Je kan ons ook altijd bereken op: info@vcpoincare.be

Lentefeest Waregem

18 mei 2014

om 9u30 en 11u30

De Schakel Waregem

Info: veerle.vleeshouwers@telenet.be

Wat is vrijzinnig humanisme? deMens.nu toont het in woord en beeld

Om de waarde(n) van het vrijzinnig humanisme op een aantrekkelijke manier wereldkundig te maken, publiceerde deMens.nu een hedendaags en toegankelijk filmpje 'Wat vind jij belangrijk?'. Een jongen vertelt wat voor hem belangrijk is, de vrijzinnig humanistische waarden komen aan bod en niet-confessionele zedenleer passeert de revue.

Het filmpje kan je vinden via volgende link:

<http://www.youtube.com/watch?v=98T-LVEEsXE>, en via de Facebook-pagina's van huisvandeMens Kortrijk en van deMens.nu.

Het is vrij te gebruiken voor de doeleinden die je nuttig acht, zoals op een Feest Vrijzinnige Jeugd, in de klas...

En jij, wat vind jij belangrijk in vrijzinnig humanisme?

huisvandeMens Kortrijk
Overleiestraat 15A
T 056 25 27 51
kortrijk@deMens.nu

Lotgenotengroep jongeren en verlies in het huisvandeMens in Kortrijk

Jongeren die geconfronteerd werden met een ingrijpend verlies en daarover graag willen praten met andere jongeren, vinden te vaak moeilijk een weg naar lotgenoten. Een nieuw initiatief in Kortrijk wil daarop een antwoord bieden.

Rouwconsulent Frédérique Vanassche en vrijzinnig humanistisch consulent Katrien Callens starten een lotgenotengroep voor jongeren van 14 tot 18 jaar. Zij kunnen maandelijks samenkomen in het huisvandeMens in Kortrijk, Overleiestraat 15a.

De eerste bijeenkomst vindt plaats op woensdag 26 februari 2014 van 18u tot 20u. De volgende datums in het voorjaar zijn ook reeds geprikt: 26 maart, 23 april en 21 mei, telkens van 18u tot 20u.

Geïnteresseerde jongeren kunnen zich inschrijven via:
kortrijk@deMens.nu
Deelname is kosteloos.

Meer info:
Katrien Callens
tel. 056 25 27 51
katrien.callens@deMens.nu

Frédérique Vanassche
tel. 0472 73 24 77
vanassche.frederique@gmail.com

Men zegge het voort, zodat jongeren hun weg vinden.

Naar een seculiere catechismus?

Het boek, "Atheïsme als basis voor de moraal" van Dirk Verhofstadt, kreeg in vrijzinnige kringen ruime aandacht. Dirk Verhofstadt is dr. in de moraalwetenschappen en professor aan de UGent. Volgens Dirk Verhofstadt wordt het stilaan tijd om ethiek los te maken van allerlei religieuze denkbeelden. Dat houdt volgens de auteur in, dat we een wereld-ethiek moeten uitdenken die enkel op de rede en een seculier humanisme gebaseerd kan zijn. Dat is een mond vol. Ik heb daar enkele bedenkingen bij. Als kers op de taart, poneert de auteur "Tien seculiere geboden". Van dergelijk catechismus-geprevel, daar zakte mijn boek van af. Bovendien, had ik dergelijke regelneverij niet van een liberaal denker verwacht.

De titel van het boek, alleen al, zal menig vrijdenker tot scepticisme aanzetten. Het gaat over "de" moraal, een universeel geldende moraal, dus niet "een" moraal. Ik neem aan dat elk mens zich een moraal eigen gemaakt heeft. Ondanks het feit dat de samenleving zelf een groot deel van de normen en waarden gaat bepalen (en zelfs gaat opleggen), trekt iedereen een jasje aan dat hem/haar het best past. Allerhande gebeurtenissen en situaties zorgen er voor dat mensen zich onwennig in hun moraal-jasje gaan voelen. Met de loop van hun levensgeschiedenis wordt het jasje bijgesteld. Over een moraal (een jasje) valt te vertellen, te praten, te discussiëren. "De" moraal wordt gedragen door een fanaticus. Over "de" moraal valt niet te discussiëren. Zij is de enigste, de hoogste, de ongenaakbaarste, de absolute. Kortom, ze draagt de stinkende lijfgeur van een god met zich mee. Een boek, met als titel "Atheïsme als basis voor een moraal", zou al beter in de vrijzinnige zeden kunnen passen.

Het boek behandelt in een eerste deel de negatieve effecten van de godsdiensten. Een aantal "godsbewijzen" en hun weerleggingen passeren de revue. De auteur schiet hierbij in zijn eigen voet. Als men ethiek wil losmaken van religieuze denkbeelden, waarom moet dan

de duistere kanten van de verschillende godsdiensten gaan aanhalen, als men het over een algemene ethiek wil hebben? Ik heb noch god noch de misdaden (vandaar misdienaars?) van zijn trawanten nodig om een moraal op te bouwen. Bovendien is god een schepping van de mens, waardoor de moraal van de godsdiensten een menselijke moraal is. Een religie verbindt een aantal mensen die ongeveer eenzelfde moraliteitsgevoel hebben. God heeft niets met die moraal zelf te maken, god fungeert enkel als een gemakkelijke klerhanger om de consensus, die binnen een religie rond hun moraal heerst, aan op te hangen. God is een leeg denkbeeld dat de gelovigen met hun menselijk moraal-jasje proberen op te fleuren.

Atheïstische mensen gebruiken in essentie eenzelfde techniek. Dirk Verhofstadt haalt het zelf aan met zijn eerste seculier gebod: "Bovenal bemin de mens". Atheïstische humanisten hangen hun moraal op aan de kapstok van het humanisme. De geschiedenis en dagelijkse nieuwsgaring laat inderdaad zien, dat onder een dekmantel van een godsdienst, er conflicten werden of worden uitgevochten. Gruwelijke misdaden zijn hierbij legio. De auteur vergeet evenwel aan te tonen, dat "de" atheïstische moraal niet als eenzelfde doos van Pandora zou kunnen gaan fungeren. De olie op het vuur van een conflict is het onderbrengen van mensen in goed herkenbare groepen. Religie kan daar gebruikt worden, maar evengoed nationaliteit, etnische of sociale kenmerken. De katalysator is niet het verschil in religie, maar eerder onwetendheid, onbegrip, armzalige leefomstandigheden, ontbreken van degelijk onderwijs, maatschappelijke uitzichtloosheid, gebrek aan empathie, ... De mensen, die de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens opstelden, hadden verscheidene filosofische achtergronden. Het is hoopgevend dat men een consensus bereikte omtrent een aanzet tot een wereld-ethiek. De basis van de UVRM is niet het atheïsme. Zijn basis is een consensus van mensen die samen vinden wat ethisch en moreel minimaal noodzakelijk is.

Het is jammer dat een eminent denker als Dirk Verhofstadt zich laat verleiden tot het opstellen van tien zogenaamde seculiere geboden. Dergelijke regels helpen een mens niet vooruit als hij/zij voor een moreel dilemma of probleem staat. Al te vaak is de eigen vooringenomenheid het grootste obstakel dat overwonnen dient te worden. De categorische leidraad van dergelijke geboden zijn dan eerder zware wolken die het licht naar een oplossing gaan tegenhouden. Wat moet je nu met zo'n nietszeggend gebod als "Bovenal bemin de mens"? Je lost daar geen ethische vraagstukken mee op. Idem dito, erger ik me al jaren aan het gebod "het denken mag niet onderwerpen aan zus of zo" dat menig vrijzinnig centrum ontziert. Dat helpt helaas niet om beter te denken, net zoals regeltjes of 10 seculiere geboden je verder zullen helpen op je bochtige en onvoorspelbare levenspad.

Het boek "Atheïsme als basis voor de moraal" is een polariserend boek. Het helpt de wereld niet vooruit. Laat ons mensen aanzetten om samen te gaan werken, om samen te gaan nadenken, om met elkaar te kunnen praten, om elkaar te kunnen begrijpen, om voeling met elkaars leefwereld te kunnen krijgen. De empathie moet de apathie overstijgen. Neem dat maar als een gebod aan.

Dirk VERHOFSTADT, *Atheïsme als basis voor de moraal*, Houtekiet, Antwerpen 2013, 280 pag., ISBN: 9789089242563

DE GROOTE OORLOG

**Miljoenen doden, hongers, ondervoeding, ziekten, epidemieën...
Waarom deden de mensen mekaar dat aan? Zo'n barbaarsheden,
zodanige ellende en zodanige miserie dat de roep naar Nooit Meer
Oorlog na die onmenselijke slacht- en vernietigingspartij tot in de
hemel kon gehoord worden. Waarom stonden de volksorganisaties,
in het bijzonder de arbeiderspartijen niet op om Halt! te roepen
toen de oorlog naderend en bezig was? Na de oorlog was geheel
nadenkend Europa, de arbeiders-beweging in de eerste plaats,
volledig gedegouteerd van hun bazen, hun parlementairen, hun
ministers, hun patroons, hun koningen en presidenten.**

Om dat te begrijpen moet men een correct zicht hebben op het waarom en het karakter van die oorlog. De oorlog kwam er niet toevallig na een aanslag van een halve gare "terrorist" in Joegoslavië. Iedereen had de oorlog al jaren zien aankomen. Afrika in het algemeen en Marokko in het bijzonder was de inzet bij de voorbereidingen. Marokko was sedert 1880 een onafhankelijk land, maar het was rijk aan delfstoffen zoals fosfaat, lood, zink en ijzer, het was ook een relatief grote markt, en daarenboven al vanouds een doorvoerland naar Zwart-Afrika. Afrika was verdeeld tussen de belangrijke kapitalistische groepen van Engeland, vooral Frankrijk, België, Portugal, Spanje... Alle Europese landen? Nee, niet alle, ... alle... behalve Duitsland. Daar was het kapitalisme zeer laat tot ontwikkeling gekomen, Duitsland was zeer lang verdeeld geweest in talloze kleine koninkrijkes, en dus niet tot grote conquista's in staat. Ze hadden daar de Franse Revolutie en Napoleon gemist. De Duitse patroons probeerden -te laat- een deel (van de

al verdeelde) Afrika-rijdommen in hun handen te krijgen.

Al van in 1905 waren er diplomatieke en zelfs beperkte militaire confrontaties tussen Frankrijk en Duitsland rond Marokko. De geschiedenisboeken spreken van "de Marokkaanse kwestie". Frankrijk wint de confrontaties, Frankrijk slaagt er immers in de toenmalige "internationale gemeenschap", Engeland en enkele anderen, de Franse overheersing van Marokko te laten erkennen, Marokko wordt een Frans protectoraat (1912). Spanje houdt enkele steden in Marokko, die ze nu nog altijd bezetten, en een stuk van

de Sahara. Duitsland krijgt als compensatie een deel van Frans Congo, apenootjes, en de tegenstellingen tussen Duitsland enerzijds en de grote koloniatoren Frankrijk en Engeland anderzijds blijven groeien: Duitsland wil méér.

In zowat gans de wereld botsen de belangen van het opstomend Duits kapitaal tegen zijn oudere concurrenten, die reeds hun posities (rijdommen, markten...) in de wereld veroverd hadden. Er was dus niet veel nodig om een oorlog tussen die twee kanten te laten openbreken. België -dat met Belgisch Kongo ook al zijn brokken veroverd had- behoorde uiteraard tot het kamp van Frankrijk en Engeland, diegene die al veroverd hadden en wilden behouden (en zo mogelijk uitbreiden).

Dat wist de wereld, dat wist de toenmalige arbeidersbeweging. Op het congres van de Socialistische Internationale van 1907 in Stuttgart en van 1912 in Basel werd duidelijk bij meerderheid als reso-

In zowat gans de wereld botsen de belangen van het opstomend Duits kapitaal tegen zijn oudere concurrenten, die reeds hun posities (rijkdommen, markten...) in de wereld veroverd hadden. Er was dus niet veel nodig om een oorlog tussen die twee kanten te laten openbreken. België -dat met Belgisch Kongo ook al zijn brokken veroverd had- behoorde uiteraard tot het kamp van Frankrijk en Engeland, diegene die al veroverd hadden en wilden behouden (en zo mogelijk uitbreiden).

lutie gestemd: de oorlog komt er, en het zal een oorlog worden van de grote kapitalistische machten voor de verovering en/of de verdediging van de rijkdommen van de kolonies. Het wordt dus een zogenaamd imperialistische oorlog, waarbij beide kanten verkeerd zijn, vechten voor iets waar de arbeidersbeweging tegen is, namelijk het bezit van kolonies en het veroveren van gebieden. De Socialistische Internationale riep dus de arbeiderspartijen van de verschillende landen op om NIET deel te nemen aan die oorlog, maar de gelegenheid van de oorlog te baat te nemen om in eigen land de macht van de kapitalistische oorlogstokers te breken, en het socialisme te vestigen. Alléén de minderheid van de Duitse Socialistische Partij onder leiding van Karl Liebknecht, de zoon van de stichter, en Rosa Luxemburg, zette

dit om in de praktijk, zij mislukten jammerlijk, en werden door de meerderheid vermoord. De meerderheid van de Russische Socialistische Partij onder leiding van een jonge advocaat Oulianov, later Lenin genoemd, slaagden er wel in, 1917. Maar in elk land waren stromingen binnen de arbeidersbeweging die groeiden naarmate de beestachtige slachterijen het karakter van de oorlog aan de lijve openbaarde. Aangestoken door de Russische ervaringen

waar de soldaten hun wapens keerden tegen hun eigen officieren en massaal de oorlog weigerden om terug te keren naar hun land, om daar hun eigen macht te vestigen en het socialisme op te bouwen, werd de rol van de socialistische leiders meer en meer in vraag gesteld: waarom moest de BWP -Vandervelde, Anseele en ALLE anderen- de oorlogskredieten goedkeuren? Waarom moest Vandervelde op 23 en 24 oktober 1914 meetings gaan geven aan het front, om de Belgische soldaten op te juttten "om juist te schieten" tegen de Duitse arbeiders? Zogezegd omdat Duitsland geen democratisch land was, maar een keizerlijke autocratie, en dit terwijl België zelf een autocratisch koninkrijk was, en dat er hier zelfs geen stemrecht was voor hen, het kanonnenvlees? "Een heilige oorlog voor het recht, de vrijheid en

Waarom moesten de arbeiders en boeren van Europa mekaar gaan vermoorden? En waarom hebben de toen reeds vrij sterke arbeiderspartijen dit laten gebeuren? Ook het (voor de rest excellente) Ieperse Flanders Fields gaat die vragen uit de weg, in de officiële herdenkingen zullen ze zeker niet gesteld worden. Daar zullen alle grote partijen van het regime wel voor zorgen.

de beschaving”, die België nota bene samen voerde met verreweg het meest achterlijke reactionaire land van Europa, het land waar een middeleeuws regiem heerst dat ongelooflijk gehaat werd door zijn inwoners: het tsaristisch Rusland. En in naam van dat recht, die vrijheid en die beschaving vraagt Vandervelde ... de annexatie van Eupen-Malmédy en Luxemburg. En de annexatie van Ruanda en Burundi. Waarom moest Vandervelde aanvaardden om minister worden in 1914, in 1917 zelfs minister van burgerlijke en militaire intendance? Wat zijn we met een partij die medeplichtig was aan die verschrikkelijke miserie voor het werkend volk: miljoenen doden en verminkten, de fabrieken ontmanteld of kapot, honger, ziekte... ? Daarom viel de Internationale organisatie van de arbeidersbeweging uiteen.

Het is eigenlijk ongehoord dat die argumentatie van Vandervelde tot op

vandaag nog herhaald wordt door de sociaal-democraten. In Kras nr 1/2014, het magazine van S-plus lezen we zowaar: “Duitsland van die tijd was een semi-feodaal land, in handen van de aristocratie en een bijna oppermachtige keizer, met een Pruisische militaire macht om alles in een conservatief gaarrel te houden...” als argument waarom de Belgische arbeiders in oorlog moesten gaan tegen het Duitse doortrekkend leger. Alsof onze “bondgenoten” beter waren, en alsof Duitsland ook niet het land was met de toen sterkste arbeidersbeweging van geheel Europa, met een sociaal-democratische zusterpartij die véél beter ingeplant en veel sterker was dan de Belgische. Met die zuster-

partij moesten de Belgische sociaal-democraten zich verenigen, om zich samen tegen de oorlog te keren natuurlijk. In plaats van met Vandervelde te roepen: “... in de grond van ons hart verfoeien wij dat laaghartige teutonenras.” moest het ordewoord geweest zijn: “samen met de Duitse klassebroeders tegen alle oorlogsstokers, ook het Belgische kapitaal en de Belgische regering”. Wij weigeren de broedermoord, wij weigeren de oorlog. Dat is het wat de Socialistische Internationale hen opgedragen had.

Het hoeft dan ook niemand te verbazen dat na die oorlog de meest radicale vleugel van de BWP in België, net zoals in de rest van de wereld, zich afscheurde van de partij, -onder leiding van een Brussels socialistisch vakbondsleider- een nieuwe partij oprichtte, en zich samen met soortgenoten in de rest van de wereld ging samenzetten tot een nieuwe internationale arbeidersorganisatie? De

meest nadenkende militanten van de arbeidersbeweging waren carrément gedegouteerd over de houding van de BWP voor en in die oorlog.

Het verzet tegen die poel van ellende die de eerste wereldoorlog was werd anderzijds tijdens en na de oorlog deels door de Vlaamse Nationalisten van die tijd gerecupereerd en gericht naar een volledig vals objectief: de kant van de concurrerende kapitalistische macht, Duitsland. Natuurlijk dat het nationalisme in Vlaanderen in die tijd op zich niet zo'n ongerijmd anachronisme was als het nu is. Maar dat is weer een ander verhaal.

Ik schrijf dit vandaag omdat iedereen nu schrijft over die groote oorlog, en in 99 van de 100 gevallen worden deze vragen niet gesteld, of zeker niet beantwoord: waarom moesten de arbeiders en boeren van Europa mekaar gaan vermoorden? En waarom hebben de toen reeds vrij sterke arbeiderspartijen dit laten gebeuren? Ook het (voor de rest excellente) leperse Flanders Field gaat die vragen uit de weg, in de officiële herdenkingen zullen ze zeker niet gesteld worden. Daar zullen alle grote partijen van het regime wel voor zorgen.

EEN MAN

Nina Cassian

*Toen hij voor zijn vaderland een arm verloor
werd hij bang."Voortaan alles nog half.*

*De helft van de oogst zal ik plukken
op het klavier alleen of melodie
of begeleiding spelen
verminkt voor de hele partituur.*

*Alleen nog met één vuist slaan
op de oude, koppige poorten.*

*Bij het omhelzen van mijn geliefde
slechts de helft van haar lichaam voelen.*

*En de dingen die ik nooit meer kan,
in de handen klappen bijvoorbeeld
op feesten "voor allen".*

*Sindsdien doet hij meer dan vroeger
waar eens zijn arm was
groeit een vleugel.*

Metdank aan Lode Sileghem

Polyfinario

Polyfinario is
een afdeling van:

Poly-Boerke Een fantastisch weekend in 't bos en op de boerderij!

op 29 & 30 maart 2014...

Voor 29 euro

voor leerlingen van het 1e en 2e leerjaar

Bivakhuis 't Lotegat
Lotegatstraat 22
8980 Zonnebeke

eigen vervoer:
brengen op zaterdag 29/03 tussen 9u30 en 10u
ophalen op zondag 30/03 tussen 16u en 17u

Info:
Polyfoon: 0485 734756
www.polyfinario.be

Inschrijven?

29 euro storten op rek. nr. BE40 9792 4232 1563 op naam van vzw Polyfinario-Wervik met vermelding: PB + naam + geboortedatum + e-mail

Vlug doen! Beperkt aantal plaatsen! Eerst ingeschreven = eerst mee!

Poly-Groen Paasvakantie 2014

van 14 t/m 18 april naar boerderij en bos

All-in prijs: 135 euro
Betaald = ingeschreven

voor leerlingen van het 3e, 4e, 5e en 6e leerjaar

Eerste dag naar Bokrijk!

Verblijf in de voerstreek: Green Valley in Teuven
Bosspelen, fotozoektocht, boerengolf, boerenbowling, fuif,
huifkarrentocht, boerderijbezoek...
Laatste dag naar prov. domein Puyenbroek in Wachtebeke!

Info:
Marc Dupont
051 40 31 40
marcpiekenot@skynet.be
www.polyfinario.be

Inschrijven?

Deelnameprijs storten op rek. nr. BE40 9792 4232 1563 op naam van vzw Polyfinario-Wervik met vermelding: Groen + naam + geboortedatum + telefoon + e-mail

Polyfinario

Polyfinario is
een afdeling van:

Poly-Roots Destination X 2014

Kostprijs: 415 euro (voorschot 115 euro) all in!

voor alle Polyfinario's van het 6e leerjaar, het middelbaar (tot 18 jaar) + hun vrienden

We bezochten reeds Frankrijk 2x, Spanje, Slowakije, Tsjechië, Oostenrijk en Slovenië. We kunnen terugblikken op allemaal geslaagde supertoffe reizen.

In de prijs (€415) is alles inbegrepen: vervoer, maaltijden en drank, uitstappen, activiteiten, verzekering,...

Wij kozen opnieuw voor de speciale formule Destination X bij Jeka om zo goedkoop mogelijk te kunnen reizen. De prijzen van Destination X stegen dit jaar maar we konden de prijs toch laag houden door ook samen te werken met Hujo.

Pas op 30/04/14 weten we onze afreisdatum en onze bestemming!

Vermoedelijke afreisdatum: 10 dagen (of meer) tussen 09/07/14 en 31/07/14. (Onder voorbehoud... We krijgen meestal de tweede periode en die ligt tussen 9 juli en 21 juli.) Heb je ingeschreven en de datum die we toegewezen krijgen op 30 april past dan toch niet, dan krijg je de mogelijkheid om je uit te schrijven en storten wij de centjes terug.

Vorig jaar werkten we met een spaarplan. Op vraag van de ouders doen we dit opnieuw. Je kan dus kiezen om het voorschot (€115) te betalen en later in juni het resterende bedrag of je kiest voor het spaarplan en je stort het voorschot (€115) en daarna stort je vanaf januari tot juni elke maand

50 euro. Als jongere kan je zo ook een beetje helpen sparen samen met je ouders. Hier en daar een klusje doen moet kunnen.

Opgelet! Snel inschrijven (voorschot storten) is de boodschap. Datum van storting telt. (Er zijn maximum 30 plaatsen) Verdere info volgt later. Heb je vragen, mail dan naar de coördinator marcpiekenot@skynet.be of bel 051/403140.

SNEL INSCHRIJVEN!

Stort een voorschot van 115 euro op rek. BE40 9792 4232 1563 van Polyfinario
Vermelden: Poly-Roots, naam en voornaam

Stuur ook en mail naar marcpiekenot@skynet.be met volgende gegevens :
Poly-Roots 2014, Naam, Voornaam, Geboortedatum, Geboorteplaats, Volledig adres, Telefoon, Gsm, Mailadres, Nummer identiteitskaart

Uitstraling Permanente Vorming VUB

Met UPV in Mozaïek

Meer info via Evelien Vandenbussche:

056 37 16 15 of evelien.vc.mozaiek@skynet.be

Met UPV in Mozaïek

/UPV Kortrijk

Dinsdag 11 maart 2014**De emotionele veeleisendheid van een job als cipier**

Dra. Hanne Tournel, vakgroep criminologie, Vrije Universiteit Brussel

Werken in een gevangenis laat je niet onberoerd. Gevangenen zijn plaatsen waar gevoelens van angst, verdriet, hoopeloosheid, frustratie, spijt, woede, wrok en

depressie alledaags zijn. Blijdschap, hoop, tevredenheid en geluk komen er veel minder voor. Menig onderzoek heeft de invloed hiervan op gevangenisbewaarders verhelderd. Hanne Tournel zal de emotionele veeleisendheid van werken binnen een gevangeniscontext ook op basis van haar eigen etnografisch onderzoek belichten in deze lezing. Deze emotionele druk blijft bovendien niet beperkt tot het werklevens van bewaarders, maar dringt vaak ook door in hun privéleven.

Dinsdag 1 april 2014**Spinoza: gelukkig door filosofie**

Prof. dr. Jef Van Bellingen, vakgroep filosofie Vrije Universiteit Brussel

Als geen ander is Spinoza de denker van de Nieuwe Tijd: republikein, voorvechter van de vrijheid van denken en spreken, radicaal tegenstander van religieus fa-

natisme en obscurantisme. Al deze denkbeelden worden gedragen door een uiterst consequent rationalisme. Hij is de eerste die het primaat van de rede, gepropageerd door Descartes, integraal toepast op de moraal. Zo wordt Spinoza de (her)ontdekker van de filosofische levenswijze, waarmee door de kracht van het denken en onafhankelijk van religieus geloof de gelukzaligheid kan worden bereikt. Metafysische diepgang en praktische levenswijsheid vormen in zijn ethica een unieke combinatie.

Dinsdag 13 mei 2014**Darwin voor dames.****Over feminisme en evolutietheorie**

Dr. Griet Vandermassen, wetenschapsfilosofie UGent

Gedurende het grootste deel van de 20ste eeuw overheerste het beeld van de totale menselijke kneedbaarheid. Onze natuur, dacht men, bestaat erin dat we

geen natuur hebben. Dit beeld is intussen weerlegd. Wij zijn wezens met soortspecifieke neigingen, behoeften en emoties, als gevolg van evolutie door selectie. De menselijke natuur is bovendien gegendered: de seksen verschillen gemiddeld op voorspelbare wijze. Hoe onze aangeboren neigingen zich ontwikkelen, hangt mee af van de omgeving. Die nieuwe inzichten dringen echter maar moeizaam door binnen het feminisme, waar traditioneel veel weerstand heerst tegen een biologisch geïnformeerd denkkader. Maar houden we niet beter rekening met alle relevante factoren als we de oorzaken van seksuele ongelijkheid willen begrijpen?

PRAKTISCHE INFORMATIE:**Tijdstip: 14u30****Locatie: Vrijzinnig Centrum Mozaïek, Overleiestraat
15a, 8500 Kortrijk****Meer info: 056 37 16 15 evelien.vc.mozaiek@skynet.be****W <http://upv.vub.ac.be/upv-regionaal>**

LENTE- FEEST LAUWE

Op ZATERDAG 22 MAART om 16.00 uur, vindt opnieuw het LENTEFEEST plaats in Lauwe. Dit keer werd voor het thema: "ALLES IN BEWEGING!!!" gekozen.

Zoals steeds brengen leerlingen uit het 1ste en 6de leerjaar uit de GBS-Lauwe o.l.v. hun leerkracht NC-Zedenleer een evocatie met muziek, dans en toneel rond het fenomeen: bewegen.

Nadien is er een korte serene plechtigheid en wordt dit uniek gebeuren afgerond met een geschenkje en een afsluitende receptie.

De ouders van de WERKGROEP MORAAAL LAUWE, zullen traditiegetrouw instaan voor een vlekkeloze organisatie.

Het optreden en de plechtigheid vinden plaats in de sporthal "TER LEIE", de receptie wordt gehouden in de eetzaal en de opvang van de GBS-Lauwe.

Verdere inlichtingen: WERKGROEP MORAAAL LAUWE: 0495 23 45 44

Persé

In de Standaard van 23/12/2013 lazen wij het volgende: "Monseigneur André Leonard zei in een interview op de RBTF dat hij de beslissing van de Spaanse regering om de abortuswet terug te draaien "dapper" vindt."

Leonardus, quo vadis?

En in het Laatste Nieuws van 26/12/2013 "Aartsbisschop Leonard wil dat de uitgewezen Afghanen politiek asiel krijgen in ons land. De kerkleider stelt voor om voor de 350 Afghanen een uitzondering te maken."

Asiel in een kerk?

En nog verder in het Laatste Nieuws van 30/12/2013 "Leonard verdient 110.000 euro per jaar. "Aartsbisschop Leonard verdient per jaar 110.000 euro. Met dat loonbriefje is de nummer één van de Belgische Katholieke Kerk de best betaalde geestelijke van ons land."

In Het zweet uws aanschijns...

En tot slot in het Laatste Nieuws van 6/1/14: "Paus telefoneert zelf naar een nonnenklooster in Spanje op oudejaarsavond. Hij kreeg de nonnen niet aan de lijn .Wat zijn ze toch aan het doen?"

Wees gerust, Kerkvader, ze waren aan het "bidden".

Om te eindigen :In het Laatste Nieuws van 13/1/14: "Paus stoort zich niet aan ontblote borsten. Tijdens een doping van 32 baby's begonnen enkele kindjes te huilen. Als ze honger hebben, moeders, voel je dan vrij om ze te voeden. Vrouwen hoeven daarover niet beschroomd te zijn. Zelfs niet als de kerkleider voor hun neus staat."

De Paus is toch ook maar een mens...

Met dank aan Amedeco voor tekst en commentaar

De Geus

Koning Leopold III-plein 71
8530 Harelbeke
056 72 81 72
www.vcdegeus.be
Zondag van 10.00u tot 13.00u
elke donderdag om 19.00u PingPong

VC Poincaré

Stormestraat 131/20
8790 Waregem
www.vcpoincare.be
info@vcpoincare.be
Zondag van 10.30u tot 13.30u Praatcafé
1ste en 3de vrijdag van de maand
jongerenpraatcafé

AU

COEUR

VOLANT

EEN UNIEKE VOORSTELLING MET

**KURT
DEFRANCO**

&

**JEAN PAUL
VAN
BENDEGEM**

BENDEGEM

www.vcmozaiek.be

De Bezatse

Vaubanstraat 8b
8930 Menen
056 51 90 70
www.debezatse.be
info@debezatse.be

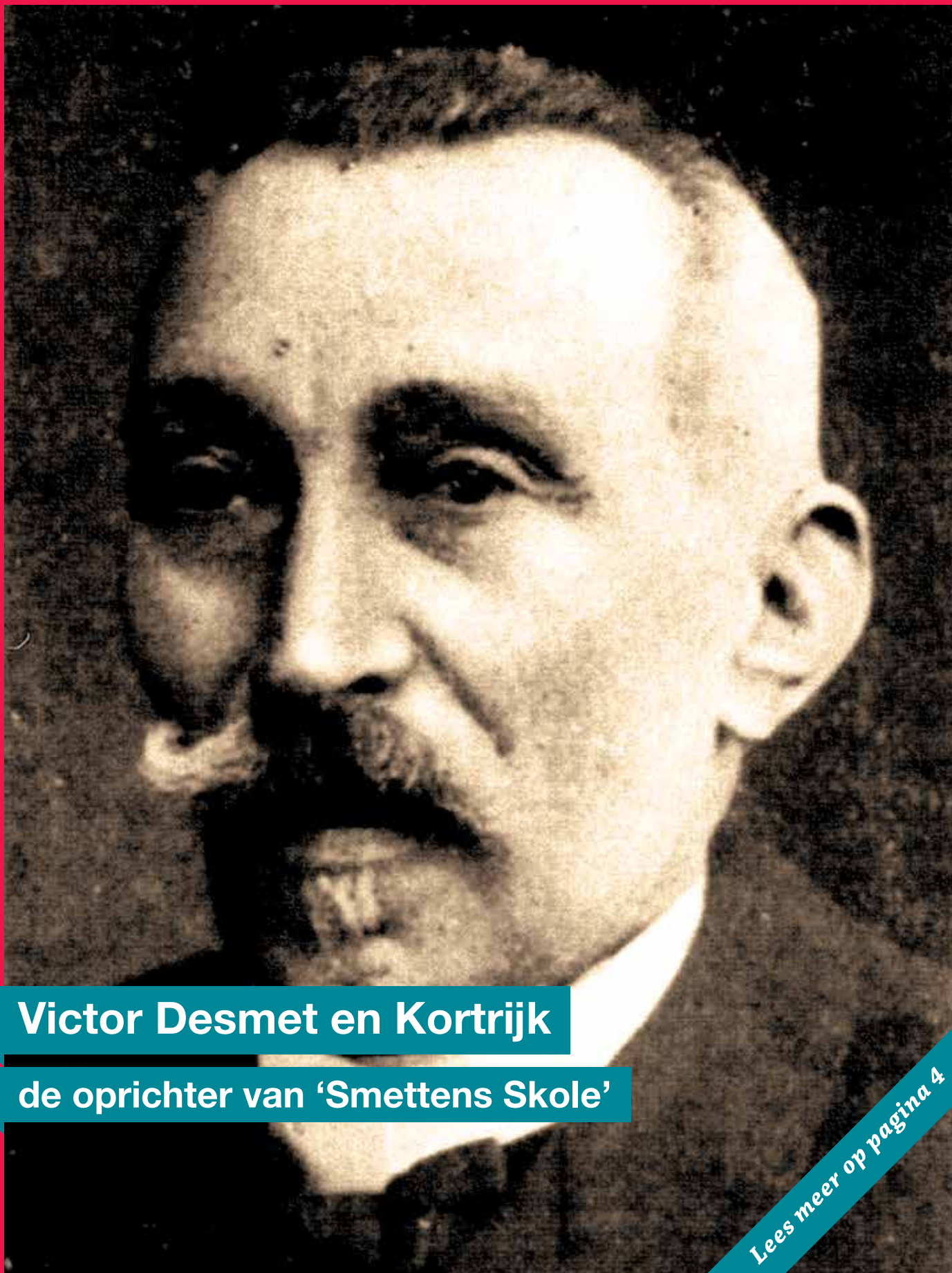
OVM-Avelgem

Assegem 100
8580 Avelgem
info@ovm-avelgem.be
www.ovm-avelgem.be

VC Mozaïek

Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk
056 37 16 15
www.vcmozaiek.be
vc.mozaiek@skynet.be
Vrijdag van 19.00u tot 24.00u
Zondag van 11.00u tot 18.00u

Victor Desmet en Kortrijk

de oprichter van 'Smettens Skole'

Lees meer op pagina 4